

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
2011 - 2017.**

**BESZÁMOLÓ AZ MTA
MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
TEVÉKENYSÉGÉRŐL
2011-2017.**

ELŐSZÓ

A Műszaki Tudományok Osztálya mozgalmas 6 évet tudhat maga mögött. Eleget tettünk köztestületi feladatainknak, aktívan részt vettünk a Magyar Tudományos Akadémia életében.

Az osztály 51 ülést tartott, több mint 400 határozatot hozott, 371 új köztestületi tagot vett fel. Az intenzív köztestületi tagfelvételeknek köszönhetően 1 fővel több, azaz 19 fő tagunk lett a Közgyűlésben.

Fontos feladatának tekinti az osztály a doktori pályázatok

elbírálását. Az elmúlt 6 évben 53 doktori cselekmény indult, a pályázók közül eddig 43 szerezte meg az MTA doktora címet. A bonyolult és alapos eljárások átlagos időtartama beadástól a cím odaítélésig a korábbi 20 hónapról folyamatosan csökkent 14 hónapra, köszönhetően a minimumkövetelményeket ellenőrző programnak és a tudományos bizottságok hatékony munkájának a habitusvizsgálatok során.

A Doktori Szabályzattal és az osztály doktori ügyrendjével összhangban megújultak az adatlapok, jegyzőkönyvek, útmutatók, melyek az osztály honlapjáról letölthetők.

Az osztály az elmúlt 6 évben is értékelte a beadott könyv- és folyóirat pályázatokat, ezzel 19 könyv megjelenését segítettük.

Az osztály elvégezte a hozzá érkezett pályázatok bírálatát, illetve egyéb szakvélemények elkészítését. Részt vett a mobilizációs pályázatok bírálásában, delegált a Bolyai Szakértői Kollégiumba, az AKT-be, elnöki bizottságokba, eseti bizottságokba, válaszolt az állampolgári megkeresésekre.

Az osztály megtette javaslatait az állami és akadémiai kitüntetésekre. A megalapozott javaslatok a legtöbb esetben támogatást nyertek, a javasolt személyek magas rangú állami és szakmai kitüntetésben részesültek. A Műszaki Tudományok Osztályának köztestületi tagjai közül – az osztály és más javaslatlételre jogosult szervezetek ajánlására – sokan részesültek hazai és külföldi állami és szakmai kitüntetésekben, igazolva ezzel, milyen jelentős eredményeket értek el.

Évente részesülnek a MÁV Zrt. és a Műszaki Tudományok Osztálya közös javaslatára Mikó Imre-díjban a közlekedés – és járműtudomány valamint a közlekedés- és járműirányításban kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakemberek.

Az osztály köztestületi szinten is aktívan részt vett az akadémiai tudományos előadások szervezésében, oktató könyvek, szakkönyvek, szacikkek megírásában. Minden évben részt vettünk a Közgyűlési és a Magyar Tudomány Ünnepe eseménysorozathoz kapcsolódó tudományos ülészakokon. Az előadók között nemzetközi elismertségű tudósok, kutatók, oktatók valamint a gazdasági élet, az ipar fontos képviselői szerepeltek. Ezeken az ülésszakokon több esetben, interdiszciplináris témákban, más osztályokkal szerveztünk közös tudományos üléseket

Az osztály tudományos bizottságai szervezésében számos nemzetközi konferencia, workshop, szeminárium került megrendezésre, melyeken az elmúlt évek során több ezer hazai és külföldi tudós, kutató vett részt.

Az osztály üléseit szakmai előadások vezették be. Általában

kutatás-fejlesztésben érdekelt cégek (műszaki) vezetői, mérnökei, illetve jelentős tudományos eredményeket elért mérnökök voltak a meghívottak. Ma már mindenki számára világos, hogy a műszaki tudományok eredményei az ipari alkalmazásokban mérhetőek legjobban. Ezek az alkalmak közvetlenül szolgálták küldetésünket: közvetíteni az ipar, a gazdaság igényeit a tudományos kutatás világának, és közvetíteni a legújabb tudományos eredményeket, kutatási eredményeket, kutatási irányzatokat az ipar számára.

Az osztály fontosnak tartja, hogy a kompetenciájába tartozó kérdésekben kinyilvánítsa szakmai véleményét. Az osztály tagjai részt vesznek hazai és bilaterális kutatási projektekben, Európai Unió által támogatott kutatási projektekben. Nagy elismerés, hogy osztályunk tagja elnökségével megalakult az MTA Víz tudományi Programja, osztályunk tagja vezeti az országos Járműprogramot, osztályunk tagja meghatározó szerepet játszik az Ipar 4.0 Programban, az Akusztikai Osztályközi Állandó bizottság több éves munkájának köszönhetően törvényjavaslat készült a gyermekek hallásvédelme érdekében, vagy az, hogy immár osztálytagunk is nyert el ERC Advanced Grantet.

Az osztály tudományági intézményeiben – MTA SZTAKI, MTA Energiatudományi Kutatóközpont, MTA MFA Kutatóintézet –, egyetemi kutatócsoportokban számos olyan kutatás, konferencia, program folyt az elmúlt években, melyek gazdasági, ipari, oktatási, képzési sőt kulturális vonatkozásokban is jelentősek voltak. Az intézményekben számos az osztály tudományterületileg érintett köztestületéhez tartozó tag dolgozik.

Az osztály nemzetközi kapcsolatrendszere kiterjedt. Részt vesz a Magyar Nemzeti Bizottságok munkáján keresztül az URSI, CIGRÉ, IFAC, IUVESTA, ICID, IFTOMM, IUTAM, AIC, CISM munkájában.

Az osztálynak 5 új levelező tagja Czigány Tibor, Dunai László, Gáspár Péter, Józsa János, Kaptay György, 5 új rendes tagja Bársony István, Cságoly Ferenc, Monostori László, Palkovics László, Péceli Gábor, 3 új külső tagja Bárdossy András, Bitay Enikő, Hanzó Lajos, 3 új tiszteleti tagja Hendrik Van Brussel, Paul Van den Hof, Jean Salençon.

Az elmúlt években 4 Eötvös József-koszorúsunk Lantos Béla, Zombory László, Gáspár László, Verő Balázs.

Sajnos veszteségeink is voltak. 8 tagtársunk távozott közülünk: Haszpra Ottó, Kaliszky Sándor, Kozák Imre, Michelberger Pál, Nagy István, Prohászka János, Roska Tamás, Szabó János. Hiányuk pótolhatatlan őrnt hagyott a tudományos életben.

A 6 évről szóló beszámolóban elvégzett munkáról, eredményekről, előadásokról olvashatnak itt további részleteket.

Megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az osztály tagjainak, a tudományos bizottságok tagjainak és tisztségviselőinek, a köztestületi tagoknak azért, hogy hozzájárultak a Műszaki Tudományok Osztálya eredményeihez, a magyar tudományosság hazai és nemzetközi elismertségéhez a mérnöki tudományok területén.

Kívánok Mindenkinek további sikereket és jó munkát.

Stépan Gábor
az MTA rendes tagja
osztályelnök

SZAKCSOPORTOK

Gépészmérnöki és Anyagtudományok
Szakcsoportvezető:
Ginsztler János
az MTA rendes tagja

Tudományos Bizottságok:
Anyagtudományi és Technológiai
Aramlás- és Hőtechnikai
Energetikai
Gépszerkezettani
Metallurgiai
Szál- és Kompozittechnológiai

Villamosmérnöki és Informatikai Tudományok
Szakcsoportvezető:
Bokor József
az MTA rendes tagja
Szakcsoportvezető-helyettes:
Arató Péter
az MTA rendes tagja

Tudományos Bizottságok:
Automatizálási és Számítástechnikai
Elektronikus Eszközök és Technológiák
Elektrotechnikai
Informatikai
Távközlési

Építő-, Építés- és Közlekedésmérnöki Tudományok
Szakcsoportvezető:
Gáspár Zsolt
az MTA rendes tagja

Tudományos Bizottságok:
Építészeti
Közlekedés- és Járműtudományi
Szilárd Testek Mechanikája
Vízgazdálkodás-tudományi

BIZOTTSÁGI TAGSÁGOK

2014-2017

Doktori Tanács

Kollár István, az MTA doktora (†)
(2016-ig)

Doktori Tanács

Czigány Tibor, az MTA lev. tagja

Doktori Tanács póttag.

Imre Sándor, az MTA doktora

Tudományetikai Biz.

Keveczky László, az MTA r. tagja

Tudományetikai Biz.

Tánczos Lászlóné, az MTA doktora

Tudományetikai Biz. pt.

Kurutzné K. Márta, az MTA r. tagja

Tudományetikai Biz. pt.

Krähling János, kandidátus

Könyv és Folyóirat-

Páczelt István, az MTA r. tagja

kiadásért felelős Biz.

2017-2020

Doktori Tanács

Gáspár Zsolt, az MTA r. tagja

Doktori Tanács

Imre Sándor, az MTA doktora

Doktori Tanács póttag.

Gáspár Péter, az MTA lev. tagja

Doktori Tanács póttag.

Váradai Károly, az MTA doktora

Tudományetikai Biz.

Roósz András, az MTA r. tagja

Tudományetikai Biz.

Tánczos Lászlóné, az MTA doktora

Könyv és Folyóirat-

Páczelt István, az MTA r. tagja

kiadásért felelős Biz.

Vagyongazdálkodási Bizottság

Péceli Gábor, az MTA r. tagja

Felügyelő Testület

Pap László, az MTA r. tagja

EGYÉB TAGSÁGOK, TISZTSÉGEK

Osztályelnök-h.

Kollár László, az MTA rendes tagja

Elnökségi tagság

Bokor József, az MTA rendes tagja

VK tagság

Bokor József, az MTA rendes tagja

Díjbizottság

Bokor József, az MTA rendes tagja

Jelölőbizottság

Arató Péter, az MTA rendes tagja (2016-ig)

Keveczky László, az MTA rendes tagja

Czvikovszky Tibor, a műszaki tud. doktora

Szociális Bizottság

Nagy István, az MTA r. tagja (2015-ig)

Kurutzné K. Márta, az MTA rendes tagja

DT Ügyrendi Biz.

Kurutzné K. Márta, az MTA rendes tagja

Székház rekonstrukciójával foglalkozó bizottság

Gáspár Zsolt, az MTA rendes tagja

Finta József, az MTA rendes tagja

Cságyoly Ferenc, az MTA rendes tagja

Farkas István, az MTA doktora

Publikációs Elnöki B. Czigány Tibor, az MTA levelező tagja

MTA Víz tudományi Program Irányítótestület elnöke

Józsa János, az MTA levelező tagja

MTA Miskolci Akadémiai Bizottsága elnöke:

Roósz András, az MTA rendes tagja

Római-parti mobilgát építésével foglalkozó bizottság

Farkas József, a műszaki tud. doktora

Bakonyi Péter, PhD

Csoma Rózsa, PhD

Meggyesi Tamás, a műszaki tud. doktora

Csemez Attila, az MTA doktora

Szirányi Tamás, az MTA doktora (2015-ig)

Váncza József, a műszaki tud. kand.

Váncza József, a műszaki tud. kand.

AKT tagja

Kutatóintézetek működését vizsgáló elnöki Bizottság

Kollár László, az MTA rendes tagja

Váncza József, a műszaki tud. kand.

A Közgyűlés által megszavazott kutatóintézetek

vizsgáló bizottság

Arató Péter, az MTA rendes tagja

Czigány Tibor, az MTA levelező tagja

Farkas István, az MTA doktora

Mihály György, az MTA doktora

A Matematika és Természettudományi Testülethez tartozó Szakértői Testület elnöke

Energetika, nukleáris kutatások, felületkémia:

Katona Tamás János, az MTA doktora

Irinnyi Terv Munkacsoport:

Szalay Zsolt, PhD

Varga István, PhD

Edelmayer András, MTA doktora

Szalay Tibor, PhD

Charaf Hassan, PhD

KÖZTESTÜLET

A köztestületi tagfelvételek folyamatosak voltak. A jelentős létszám emelkedés köszönhető egyrészt annak, hogy komoly presztízzsel bír a Magyar Tudományos Akadémia köztestületéhez tartozni, másrészt a tudományos bizottságok tagjai aktívan részt vesznek a legtöbbször e-választás keretében kiírt szavazásokban, így azok érvényesek és eredményesek.

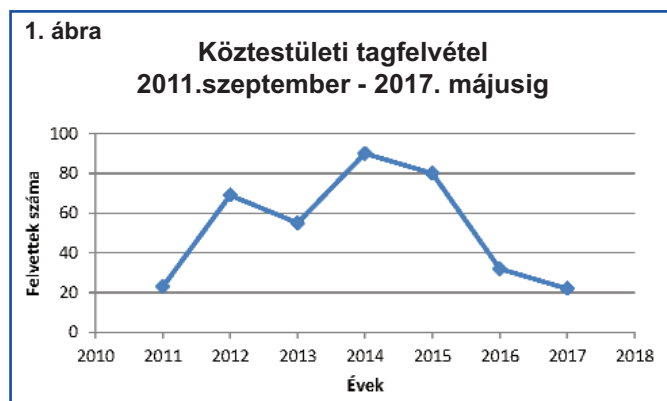
Az elmúlt 6 évben 371 új tagot vett fel az osztály a köztestületbe. A létszám növekedésének köszönhetően egy fővel – 19 főre – emelkedett az osztály nem akadémikus tagjainak száma a Közgyűlésben.

Bár egyre több nő választja a kutató munkát, a köztestületben hasonló – kb. 15 – százalékban vannak jelen, mint bár-

milyen más tudományterületi statisztikában (2. ábra). A Műszaki Tudományok Osztálya külön is foglalkozott ezzel az egész társadalmat érintő kérdéssel, amikor a Nők a Tudományban Egyesület (NATE) képviselőit hívtuk meg az osztályülésre.

A köztestületi felvételek létszámstatisztikáját az alábbi táblázat és az 1. ábra szemlélteti. Jól látható, hogy a 2014-es és 2015-ös években kimagaslóan sokan nyertek felvételt a köztestületbe. A 2011-es és 2017-es évek adatai csak 4-4 hónapra vonatkoznak. Ezt a két évet leszámítva az éves átlag tagfelvétel 65 fő volt.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Össz.
Nő	3	12	8	11	11	6	4	55
Férfi	20	57	47	79	69	26	18	316
Össz:	23	69	55	90	80	32	22	371

KÖZGYŰLÉSI KÉPVISELŐK

2013-2016

Aszódi Attila, PhD
 Becker Gábor, DLA
 Bíró József, az MTA doktora
 Bojtár Imre, a műszaki tudományok kandidátusa
 Bokor Zoltán, PhD
 Charaf Hassan, PhD
 Czvikovszky Tibor, a műszaki tudományok doktora
 Dévényi László, a műszaki tudományok kandidátusa
 Harsányi Gábor, az MTA doktora
 Imre Sándor, az MTA doktora
 Kaptay György, az MTA doktora
 Kollár István, az MTA doktora
 Krähling János, a műszaki tudományok kandidátusa
 Pál György, a műszaki tudományok kandidátusa
 Török Tamás, az MTA doktora
 Váncza József, a műszaki tudományok kandidátusa
 Váradi Károly, az MTA doktora
 Veszprémi Károly, az MTA doktora

2016-2019

Bojtár Imre, a műszaki tudományok kandidátusa
 Charaf Hassan, PhD
 Cinkler Tibor, az MTA doktora
 Czvikovszky Tibor, a műszaki tudományok doktora
 Csanádyne Bodoky Ágnes, az MTA doktora
 (2016. májustól Kaptay György helyére választva)
 Dévényi László, a műszaki tudományok kandidátusa
 Gácsi Zoltán, az MTA doktora
 Goda Tibor János, PhD
 Harsányi Gábor, az MTA doktora
 Kacsuk Péter, az MTA doktora
 Kaptay György, 2016. májustól az MTA lev. tagja
 Katona Tamás János, az MTA doktora
 Krähling János, a műszaki tudományok kandidátusa
 Krámer Tamás, PhD
 Pál György, az MTA doktora
 Szabó Csaba Attila, a műszaki tudományok doktora
 Varga István, PhD
 Veszprémi Károly, az MTA doktora
 Vukoszavlyev Zorán, PhD
 Zarándy Ákos, az MTA doktora

A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA BIZOTTSÁGAI

	2012-2014		2015-2017	
Bizottság neve	elnök	titkár	elnök	titkár
Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság	Verő Balázs tud. doktor	Szabó Péter János az MTA doktora	Gácsi Zoltán az MTA doktora	Szabó Péter János az MTA doktora
Alakítástechnikai Albizottság	Tisza Miklós az MTA doktora	Krállics György kandidátus	Tisza Miklós az MTA doktora	Krállics György kandidátus
Hegesztési Albizottság	Palotás Béla kandidátus	Májlinger Kornél PhD	Palotás Béla kandidátus	Májlinger Kornél PhD
Nagy Energiásűrűségű Megmunkálások Albizottság	Takács János kandidátus	Maros Zsolt PhD	Takács János kandidátus	Maros Zsolt PhD
Nanoanyagok és Nanotechnológiák Albizottság	Vértesy Gábor az MTA doktora	Hargitai Hajnalka PhD	Vértesy Gábor az MTA doktora	Hargitai Hajnalka PhD
Szerkezetintegritási Albizottság	Trampus Péter az MTA doktora	Mészáros István PhD	Trampus Péter az MTA doktora	Mészáros István PhD
Gyártási Rendszerek Albizottság	Kundrák János az MTA doktora	Szalay Tibor PhD	Kundrák János az MTA doktora	Szalay Tibor PhD
Áramlás és Hőtechnikai Tudományos Bizottság	Kullmann László kandidátus	Gróf Gyula István PhD	Szabó Szilárd kandidátus	Hős Csaba PhD
Áramlás- és Hőtechnikai Mérések Albizottság	Vad János az MTA doktora	Pandula Zoltán PhD	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Áramlástechnikai Gépek és Berendezések Albizottság	Szabó Szilárd kandidátus	Hős Csaba PhD	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Belsőégésű (2011-ig Motorok) Hőerőgépek Albizottság	Meggyes Attila kandidátus	Bereczky Ákos PhD	Bereczky Ákos PhD	Tóth Nagy Csaba PhD
Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság	Vajk István az MTA doktora	Zarándy Ákos az MTA doktora	Vajk István az MTA doktora	Zarándy Ákos az MTA doktora
Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság	Harsányi Gábor az MTA doktora	Battistig Gábor PhD	Battistig Gábor PhD	Poppe András kandidátus
Elektrotechnikai Tudományos Bizottság	Vajda István az MTA doktora	Kádár István kandidátus	Korondi Péter az MTA doktora	Kuczmann Miklós az MTA doktora
Energetikai Tudományos Bizottság	Penninger Antal tud. doktor h. Aszódi Attila PhD	Bihari Péter PhD	Gadó János az MTA doktora h. Farkas István az MTA doktora	Szentannai Pál PhD
Atomenergia Albizottság	Gadó János az MTA doktora	Czoch Árpádné	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Energiahasznosítás Albizottság	Zsebik Albin kandidátus	Katona Zoltán	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Fosszilis Energia Albizottság	Bülki Gergely tud. doktor	Palotás Árpád Bence PhD	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Megújuló Energia Albizottság	Farkas István az MTA doktora	Bohóczky Ferenc	<i>megszűnt</i>	<i>megszűnt</i>
Hőellátás Albizottság	----	----	Zsebik Albin kandidátus	Lipcsei Gábor
Villamosenergia-ellátás Albizottság	----	----	Gács Iván kandidátus	Buzea Klaudia PhD hallgató

A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA BIZOTTSÁGAI

Bizottság neve	2012-2014		2015-2017	
	elnök	titkár	elnök	titkár
Építészeti Tudományos Bizottság	Cságyoly Ferenc az MTA r. tagja	Vukoszavlyev Zorán PhD	Becker Gábor DLA	Birghoffer Péter kandidátus
Építéstudományi Állandó Bizottság	Koppány Attila kandidátus	Tóth Elek DLA	Medgyasszay Péter PhD	Vidovszky István PhD
Építésztörténeti, Építészetelméleti és Műemléki Áll. Bizottság	Istvánfi Gyula kandidátus	Krähling János kandidátus	Krähling János kandidátus	Halmos Balázs PhD
Településtudományi Állandó Bizottság	Meggyesi Tamás tud. doktor	Szabó Árpád DLA	Alföldi György DLA	Szabó Árpád DLA
Gépszerkezettani Tudományos Bizottság	Zobory István tud. doktor	Kamondi László PhD	Váradi Károly az MTA doktora	Kamondi László PhD
Géprendszerek Albizottság	Kulcsár Béla kandidátus	Arz Gusztáv kandidátus	Szabó András PhD	---
Mechanizmusok Albizottság	Filemonné K. Erzsébet az MTA doktora	Patkó Gyula kandidátus	Patkó Gyula kandidátus	----
Méretezési Albizottság	Kolonits Ferenc kandidátus	Pálfi Tamás	Kolonits Ferenc kandidátus	Pálfi Tamás
Gép-és Terméktervezési Albizottság	Bercsey Tibor kandidátus	Kamondi László PhD	Horák Péter PhD	Péter József kandidátus
Tribológiai Albizottság	Kozma Mihály kandidátus	Kalácska Gábor az MTA doktora	Kalácska Gábor az MTA doktora	Czifra Árpád PhD
CAD és szimulációs Albizottság	-----	-----	Piros Attila PhD	Szabó János Ferenc
Informatikai Tudományos Bizottság	Szolgay Péter az MTA doktora	Bertók Botond PhD	Szolgay Péter az MTA doktora	Bertók Botond PhD
Közlekedés- és (2016-tól) Járműtudományi Bizottság	Tánczos Lászlóné az MTA doktora	Tóth János PhD	Bokor Zoltán(†) PhD	Tóth János PhD <i>2016-tól elnök-titkár</i>
Metallurgiai Tudományos Bizottság	Török Tamás az MTA doktora	Dúl Jenő kandidátus	Török Tamás az MTA doktora	Dúl Jenő kandidátus
Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság	Czigány Tibor az MTA lev. tagja	Bárány Tamás PhD	Bárány Tamás PhD	Dogossy Gábor PhD
Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság	Kurutzné K. Márta az MTA r. tagja	Bagi Katalin az MTA doktora	Páczelt István az MTA r. tagja	Szeidl György az MTA doktora
Távközlési Tudományos Bizottság	Imre Sándor az MTA doktora	Bíró József az MTA doktora	Imre Sándor az MTA doktora	Bíró József az MTA doktora
Vízgazdálkodás- Tudományi Bizottság	Nováky Béla kandidátus	Krámer Tamás phD	Nováky Béla (†) kandidátus	Krámer Tamás PhD
Vízellátási és Csatornázási Albizottság	Juhász Endre kandidátus	Nagy Edit	Juhász Endre kandidátus	Nagy Edit
Akusztikai Osztályközi Állandó Bizottság	Vicsi Klára az MTA doktora	Olaszy Gábor az MTA doktora	Vicsi Klára az MTA doktora	Olaszy Gábor az MTA doktora

Az osztály részt vesz még a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság, a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság, a Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottság valamint a Tudomány- és Technikatörténeti Osztályközi Állandó Bizottság munkájában.

DOKTORI ELJÁRÁSOK

Pályázó neve	Benyújtás dátuma	Megszerzés dátum	Eljárás időtartama	Tudományos bizottság neve
Do Van Tien	2009.12.15.	2011.10.21.	23 hónap	Távközlési TB.
Serényi Miklós	2010.02.23.	2011.10.21.	20 hónap	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Szabó Zoltán	2010.02.26.	2011.06.24.	16 hónap	Informatikai TB
Katona Tamás János	2011.03.01.	2012.06.22.	15 hónap	Energetikai TB
Abonyi János	2010.02.26.	2011.10.21.	12 hónap	Informatikai TB
Tar József Kázmér	2010.09.28.	2012.04.20.	19 hónap	Informatikai TB
Réger Mihály	2010.09.27.	2012.05.18.	20 hónap	Metallurgiai TB
Zsoldos Ibolya	2010.09.29.	2012.06.22.	21 hónap	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Nemcsics Ákos	2011.11.04.	2013.10.18.	23 hónap	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Varró Dániel	2012.01.02.	2013.05.17.	16 hónap	Informatikai TB
Szederkényi Gábor	2011.11.07.	2013.03.22.	16 hónap	Informatikai TB
Láng Elemér	2011.10.03.	2013.06.21.	20 hónap	Szál- Komp.- Anyagtud.-i és Techn. TB
Vad János	2011.10.26.	2013.04.19.	18 hónap	Áramlás és Hőtechn. - Energetikai TB
Szabó Péter János	2012.04.16.	2013.03.22.	11 hónap	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Cinkler Tibor	2012.04.10.	2013.11.15.	19 hónap	Távközlési TB
Augusztinovicz Fülöp	2012.09.27.	2013.10.28.	13 hónap	Távközlési TB
Szentpáli Béla	2012.10.03.	2013.01.17.	15 hónap	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Tapolcai János	2012.11.29.	2013.01.17.	14 hónap	Távközlési TB
Szabados László	2011.10.11.	2013.10.18.	24 hónap	Energetikai TB
Házi Gábor	2012.10.05.	2014.04.18.	18 hónap	Áramlás és Hőtechn. - Energetikai TB
Gingl Zoltán	2012.04.23.	2014.04.18.	24 hónap	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Balázs Csaba	2013.04.11.	2014.06.20.	16 hónap	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Kalácska Gábor	2013.04.19.	2014.06.20.	16 hónap	Gépszerkeztani TB
Gaál István	2013.04.26.	2014.06.20.	16 hónap	Metallurgiai TB
Lovas Antal	2013.04.26.	2014.09.26.	15 hónap	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Vadászné B. Gabriella	2013.05.08.	2014.06.20.	13 hónap	Gépszerkeztani TB
Kató József Zoltán	2013.03.06.	2013.03.15.	18 hónap	Informatikai TB
Juhász Zoltán	2011.10.17.	2014.06.20.	32 hónap	Interdiszciplináris
Cveticanin Livia	2012.09.28.	2015.02.13.	29 hónap	Szilárd Testek Mech. TB
Jakab László Csaba	2013.11.21.	2014.11.21.	12 hónap	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Mészáros István Attila	2014.05.09.	2015.06.19.	13 hónap	Anyagtud. és Techn. TB
Kuczmann Miklós	2014.06.10.	2015.10.30.	16 hónap	Elektron. Eszk. és Techn. TB
Ernyey Gyula	2014.05.16.	2015.09.25.	16 hónap	Építészeti TB
Dobrányzky János	2014.06.25.	2015.05.15.	11 hónap	Anyagtud. és Techn.
Insperger Tamás	2014.06.18.	2015.09.25.	13 hónap	Szilárd Testek Mech. TB
Lógó János	2014.02.17.	2015.10.30.	20 hónap	Szilárd Testek Mech. TB
Farkas András	2014.10.05.	2015.12.18.	14 hónap	Közlekedéstudományi B.
Petrik Péter	2014.12.17.	2016.02.19.	14 hónap	Elektron. Eszk. és Techn. TB
Koltai Tamás	2015.01.12.	2016.02.19.	13 hónap	Autom. Számítástechn. TB
Modla Gábor	2015.03.30.	2016.11.18.	19 hónap	Áramlás és Hőtechn.- Energetikai TB

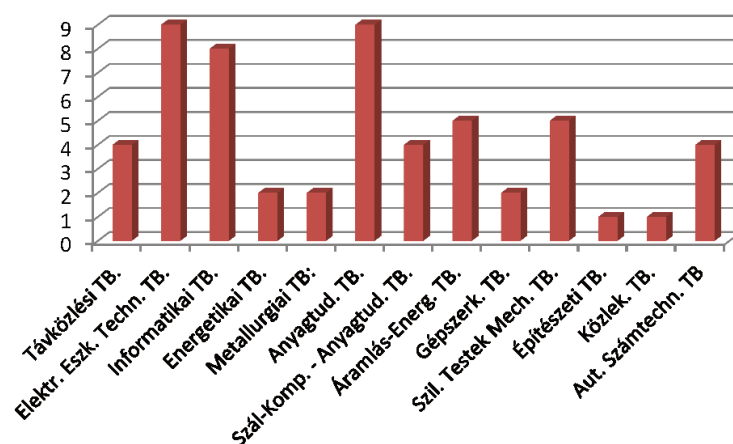
Paál György	2015.07.15.	2016.06.24.	11 hónap	Áramlás és Hőtechn.- Energetikai TB
Hózer Zoltán	2015.07.15.	2016.06.24.	11 hónap	Áramlás és Hőtechn.- Energetikai TB
Hajdú András	2015.12.01.	2017.03.24.	14 hónap	Autom. Számítástechn. TB
Charaf Hassan	2015.11.20.		folyamatban	Informatika
Battistig Gábor	2016.05.11.		folyamatban	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB
Csóka Levente	2016.06.20.		folyamatban	Szál. Komp.-Anyagtud. TB
Goda Tibor János	2016.07.12.		folyamatban	Szál. Komp.-Anyagtud. TB
Székényes András	2016.06.23.		folyamatban	Szál. Komp.-Anyagtud. TB
Dobrowiecki Tadeusz	2016.06.06.		folyamatban	Autom. Számítástechn. TB
Mertinger Valéria	2016.08.03.		folyamatban	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Palotás Árpád Bence	2016.09.06.		folyamatban	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Molnár Sándor	2016.11.24.		folyamatban	Autom. Számítástechn. TB
Várkonyi Péter László	2016.11.02.		folyamatban	Szilárd Testek Mech. TB
Ruszinkó Endre	2017.02.13.		folyamatban	Szilárd Testek Mech. TB
Orbulov Imre	2017.03.23.		folyamatban	Anyagtud.-i és Techn.-i TB
Földesy Péter	2017.03.23.		folyamatban	Elektron. Eszk. és Techn.-k TB

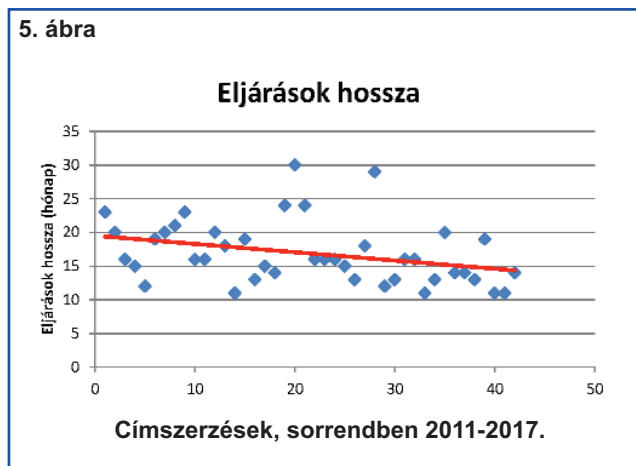
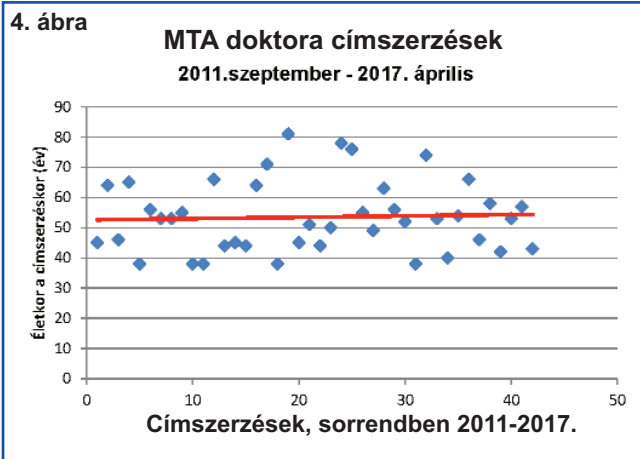
HABITUSVIZSGÁLATOK BIZOTTSÁGONKÉNTI BONTÁSBAN

Bizottság neve	habitusvizsgálat	Bizottság neve	habitusvizsgálat
Távközlési TB.	4	Áramlás és Hőtechnikai-Energ. TB.	5
Elektronikus Eszközök és Techn. TB.	9	Gépszerkezettani TB.	2
Informatikai TB.	7	Szilárd Testek Mechanikája TB.	5
Energetikai TB.	2	Építészeti TB.	1
Metallurgiai TB.	2	Közlekedés- és Járműtudományi B.	1
Anyagtud. TB.	9	Automatizálási és Számtechn. TB.	4
Szál- és Kompozittechn.- Anyagtud. TB.	4	Összesen:	53

3. ábra

Habitusvizsgálatok bizottságonkénti megoszlása

MEGÁLLAPÍTÁSOK A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA ÁLTAL BÍRÁLT MTA DOKTORA PÁLYÁZATOKKAL KAPCSOLATBAN

A Műszaki Tudományok Osztálya az elmúlt 6 évben 53 doktori cselekményben vett részt. Ebből 44 esetben már megtörtént a sikeres védés, az MTA doktora cím odaítélése.

A legidősebb pályázó 81 éves volt az MTA doktora cím megszerzésekor. Négyen voltak, akik 38 évesen szereztek meg az MTA doktora címet. A címszerzők átlagéletkora 53,5 év volt (4. ábra).

Az eljárások átlagosan 16,6 hónap alatt zajlottak le. Négy pályázat zajlott le a beadástól a címszerzésig 11 hónap alatt. Ezek voltak a legrövidebb eljárások. A leghosszabb eljárás 29 hónap volt. Ez egy interdiszciplináris eljárás volt, ami 32 hónapig tartott. Ez nem került be az osztályátlag számításába, mivel ebben több osztály is részt vett.

2 doktori pályázat volt, melyet az osztály a habitusvizsgálati szakaszban elutasított. 4 doktori pályázat volt, melyet a pályázók visszavontak.

A tudományos bizottságok által lebonyolított habitusvizsgálatok az előző oldal táblázatában és grafikonon követhetők nyomon. Néhány eljárást a tudományos bizottságok vendégbizottságok bevonásával végeztek. Ezek külön feltüntetésre kerültek (3. ábra).

Az 53 MTA doktora címre pályázó között 3 nő volt, közülük már sikeresen védett 2. Ez az összes pályázó 7 %-a. Míg a köztisztületi jelentkezők között – aminek egyik feltétele a PhD fokozat – még 15 % volt a nő, addig az MTA címet szerzők között a nők aránya ennek már csak a fele (6. ábra).

Bolyai Szakkollégium

2014. Szakkollégium

Arató Péter	az MTA rendes tagja
Bagi Katalin	az MTA doktora
Balázsi Csaba	az MTA doktora
Józsa János	az MTA levelező tagja, elnök
Károlyi György Zoltán	az MTA doktora
Lajos Tamás	a műszaki tudomány doktora
Monostori László	az MTA levelező tagja
Szolgay Péter	az MTA doktora
Takács János	a műsz. tudomány kandidátusa
Vad János	az MTA doktora

2016. Szakértők

Clement Adrienne	PhD
Czigány Tibor	az MTA levelező tagja
Cságoty Ferenc	az MTA rendes tagja
Domokos Gábor	az MTA rendes tagja
Insperger Tamás	az MTA doktora
Réger Mihály	az MTA doktora
Selényi Endre	a műszaki tudomány doktora
Szirányi Tamás	az MTA doktora
Varró Dániel	az MTA doktora
Veszprémi Károly	az MTA doktora

2014. Szakértők

Abonyi János	az MTA doktora
Baranyi László	a műs. tudomány kandidátusa
Baranyi Péter Zoltán	az MTA doktora
Béda Péter	az MTA doktora
Berta István	a műsz. tudomány doktora
Bertóti Edgár Frigyes	az MTA doktora
Cinkler Tibor	az MTA doktora
Cságoty Ferenc	az MTA rendes tagja
Do Van Tien	az MTA doktora
Domokos Gábor	az MTA rendes tagja
Gáspár Péter	az MTA doktora
Hegedűs István	a műsz. tudomány doktora
Kollár István	az MTA doktora
Korondi Péter	az MTA doktora
Kovács György	az MTA doktora
Kövesné Gillicze Éva	a közlekedéstudomány doktora
Krähling János	a műsz. tudomány kandidátusa
Lantos Béla	a műsz. tudomány doktora
Pávó József	az MTA doktora
Pécz Béla	az MTA doktora
Penninger Antal	a műszaki tudomány doktora
Réger Mihály	az MTA doktora
Schmidt István	az MTA doktora
Selényi Endre	a műszaki tudomány doktora
Szabó Zoltán Béla	az MTA doktora
Szederkényi Gábor	az MTA doktora
Szirmay-Kalos László	az MTA doktora
Tánczos Lászlóné	az MTA doktora
Tóth László	a műszaki tudomány doktora
Vad János	az MTA doktora
Vajda István	az MTA doktora
Váradai Károly	az MTA doktora
Varró Dániel	az MTA doktora
Veszprémi Károly	az MTA doktora
Czigány Tibor	az MTA levelező tagja
Szabó Péter János	az MTA doktora
Insperger Tamás	PhD
Ádány Sándor	PhD
Clement Adrienne	PhD

2016. Szakkollégium

Abonyi János	az MTA doktora
Arató Péter	az MTA rendes tagja
Bagi Katalin	az MTA doktora
Balázsi Csaba	az MTA doktora
Gáspár Péter	az MTA levelező tagja (2016-tól)
Józsa János	az MTA levelező tagja, elnök
Kaptay György	az MTA levelező tagja (2016-tól)
Károlyi György Zoltán	az MTA doktora
Kóczy T. László	a műszaki tud. doktora
Korondi Péter	az MTA doktora
Kökényesi Sándor	a műszaki tud. doktora
Krähling János	a műszaki tud. kandidátusa
Kuczmann Miklós	az MTA doktora
Monostori László	az MTA levelező tagja
Réti Tamás	a műszaki tudományok doktora
Szeidl György	az MTA doktora
Szolgay Péter	az MTA doktora
Sztrik János	az MTA doktora
Takács János	a műszaki tud. kandidátusa
Tánczos Lászlóné	az MTA doktora
Tóth László	az műszaki tud. doktora
Török Tamás	az MTA doktora
Vad János	az MTA doktora
Vadászné	
Bognár Gabriella	az MTA doktora
Zsoldos Ibolya	az MTA doktora

KÖNYV – ÉS FOLYÓIRAT-PÁLYÁZATOK

A 2011-2017-ig tartó időszakban a Műszaki Tudományok Osztálya az Építés – Építészettudomány valamint a Pollack Periodica folyóirat megjelenését támogatta.

Ezen kívül elbírálta a beérkezett könyvpályázatokat, és az alábbi könyvek megjelenésének támogatásáról döntött:

2012.

Reményi Károly: A tűz örök energia-forrás: a szén, és a fosszilis tüzelő-anyagok a természetben

Wersényi György: Pszichoakusztika és az emberi térhallás alapjai

Tamáská Máté: A nagybirtokok helyén létesített telepes falvak építészete

2013.

Balázs György – Balázs L. György: Különleges betonok és betontechnológiák V. kötet

Tevan György: Relativisztikus elektrodinamika

Dr. Mecsí József: Geotechnical engineering examples and solutions using the cavity expansion theory

2014.

Cságoty Ferenc: Három könyv az építésze-tről 2-3. kötet

Tamáská Máté: A műemléki tér szociográfiája: A Torockó jelenség

Vágó István: Villamos hálózatok számítása a gráfelmélet alkalmazásával

Vajda György: Okok és következmények az energetikában **2015.**

Szász András: Számítógépek alapjai

Faragó Katalin/Szergényi István: Energia, civilizáció, szintézisigény

*Vámossy Ferenc: A 20. század magyar építészete 1902 – 2002 – Építészeti kultúránk és a modernizáció kísérletei I. kötet

*Szabó Péter János: IX. Országos Anyagtudományi Konferencia, Materials Science Forum c. folyóirat különszáma

2016.

Mihalik András: Erdély az idők sodrában

Pozsgai Imre: Képkötés, kémiai analízis és szerkezetvizsgálat a korszerű pásztázó elektronmikroszkópba

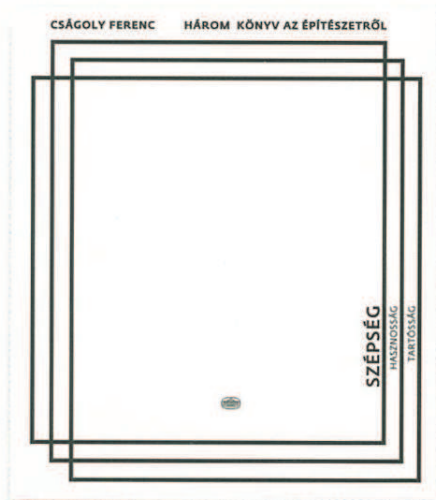
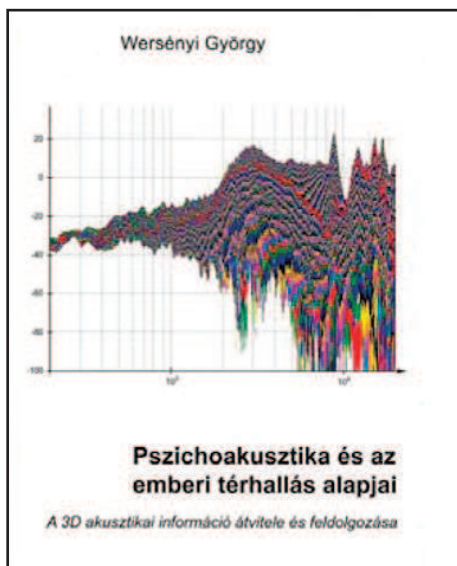
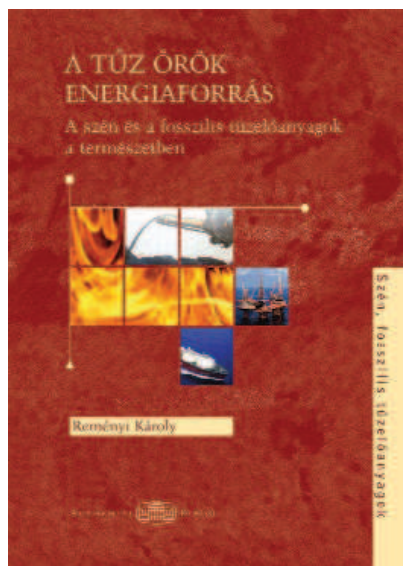
2017.

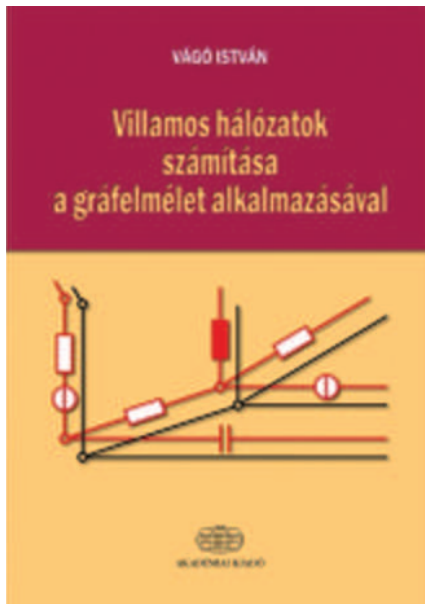
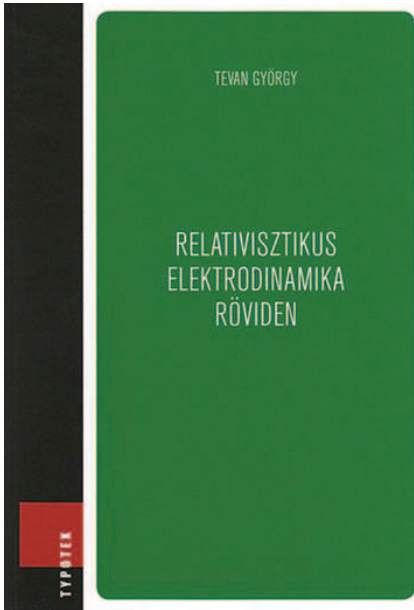
Lantos Béla: Irányítási rendszerek elmélete és tervezése III. Robusztus szabályozási rendszerek

Tamáská Máté: Örmény városépítészet Erdélyben /Armenian Townscapes in Transylvania/

*Vámossy Ferenc: A 20. század magyar építészete 1902-2002. II. kötet Közelmúltunk és az ezredforduló 1956-2002 II. kötet

(A * -gal jelzett kiadványokat elnöki keretre javasolta az osztály.)

ELŐADÓ ÜLÉSEK A KÖZGYŰLÉSI ÜLÉSSZAKBAN

2012.

AZ AUTOMATIZÁLÁSI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG
AZ INFORMATIKAI Tudományos Bizottság
A TÁVKÖZLÉSI Tudományos Bizottság
EGYÜTTES Tudományos Ülése
„Kutatás-fejlesztési kihívások az IKT területén”

AZ ANYAGTUDOMÁNYI ÉS TECHNOLÓGIAI
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG Tudományos Ülése
Gillemot László Tudományos Emlékkonferencia

2013.

AZ ELEKTRONIKUS ESZKÖZÖK ÉS TECHNOLÓGIÁK
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG Tudományos Ülése
„Új irányok és eredmények
a mikro-és nanotechnológiák területén”

2014.

A SZILÁRD TESTEK MECHANIKÁJA
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Kazinczy Gábor Emlék-Konferencia és - Kiállítás
Memorial Conference of Gábor Kazinczy (1889-1964)

2015.

AZ ÉPÍTÉSZETI Tudományos Bizottság
Tudományos Ülése
Kiskonferencia az MTA székházáról
az épület átadásának 150-edik évében

A MŰSZAKI Tudományok Osztálya
ÉS A FIZIKAI Tudományok Osztálya
EGYÜTTES Tudományos Ülése
Korszerű Atomenergia

AZ ELEKTRONIKUS ESZKÖZÖK ÉS TECHNOLÓGIÁK
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG Tudományos Ülése
Szilárdtest világitás a gyakorlatban
In memoriam Schanda János Professor

A GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A FILÓZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A MŰSZAKI Tudományok Osztálya
EGYÜTTES Tudományos Ülése

Plágium

2016

AZ MTA KÖRNYEZETTUDOMÁNYI ELNÖKI BIZOTTSÁGA,
A MŰSZAKI Tudományok Osztálya,
A FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
ÉS A FIZIKAI Tudományok Osztálya
EGYÜTTES Tudományos Ülése
Az új atomerőművi blokkok telephelyvizsgálatának
tudományos eredményei I.

A GÉPSZERKEZETTANI Tudományos Bizottság
Tudományos Ülése
Számítógéppel segített tervezés és elemzés

A MŰSZAKI Tudományok Osztálya
METALLURGIAI Tudományos Bizottsága
A KÉMIAI Tudományok Osztálya
ELEKTROKÉMIAI MUNKABIZOTTSÁGA ÉS
AZ MTA MISKOLCI TERÜLETI BIZOTTSÁGA
ANYAGTUDOMÁNYI ÉS METALLURGIAI
SZAKBIZOTTSÁGA EGYÜTTES Tudományos Ülése
Új trendek és új kihívások a metallurgiai kutatásokban

2017.

AZ ELEKTROTECHNIKAI Tudományos Bizottság
Tudományos Ülése
Elektromechatronika
A tudományos kutatás és az ipari fejlesztés kapcsolata a
villamosenergia-átalakítók és -tárolók területén

A FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
AZ MTA KÖRNYEZETTUDOMÁNYI ELNÖKI BIZOTTSÁGA
A MŰSZAKI Tudományok Osztálya
A FIZIKAI Tudományok Osztálya
AZ AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
EGYÜTTES Tudományos Ülése
Az új atomerőművi blokkok telephelyvizsgálatának
tudományos eredményei II.

ELŐADÓÜLÉSEK A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKBAN

2011.

**Összhang - Tudomány
a gazdaságban és a társadalomban**

**AZ AKUSZTIKAI OSZTÁLYKÖZI ÁLLANDÓ
BIZOTTSÁG TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Beszédkutatás a 21. században**

**AZ ELEKTORTECHNIKAI
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Százéves a szupravezetés**

2012.

A felfedező tudomány

**A KÖZLEKEDÉSTUDOMÁNYI BIZOTTSÁG ÉS
GÉPSZERKEZETTANI TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG
KÖZÖS TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Új irányok a közlekedési és járműipari
tudományban fiatal kutatók eredményeinek tükrében**

**A VÍZGAZDÁLKODÁS-TUDOMÁNYI BIZOTTSÁG
AZ MTA-BME VÍZGAZDÁLKODÁSI KUTATÓCSOPORT
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
A globálistól a lokálisig – új eredmények
a vízgazdálkodás-tudományi kutatásokban**

2013.

Velünk élő tudomány

**A KÖZLEKEDÉSTUDOMÁNYI BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
„Urban Mobility - Innovatív K+F lehetőségek a jövő mo-
bilitásának fejlesztésére ”**

**AZ ELEKTROTECHNIKAI TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
A villamosenergia-átalakítás korszerű irányzatai – nem-
zetközi és hazai helyzet- és jövőkép**

**A GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A NYELV-ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
EGYÜTTES TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Különböző tudományterületek viszonya és szerepe a tudás-
alapú társadalom kiépítésében Magyarországon**

**DIÁKOK AZ AKADÉMIÁN
Vannak-e reflexei a robotoknak,
avagy az egyensúlyozástól a forgalmi dugóig
Stépán Gábor, az MTA rendes tagja**

2014.

Messze látó tudomány: felelős válaszok a jövőnek

**AZ INFORMATIKAI, AZ AUTOMATIZÁLÁSI ÉS
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TUDOMÁNYOS
BIZOTTSÁG EGYÜTTES TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Vizuális informatika**

**A számítógépes látás és grafika kutatása -
a vizuális információ mérnökeinek beszámolója**

2015.

A tudományok evolúciója: a valós és virtuális világok

**A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
ÉS AZ ORVOSI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
EGYÜTTES TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
BIOMECHANIKA:
a műszaki és az orvostudomány találkozása**

**AZ ÁRAMLÁS- ÉS HŐTECHNIKAI
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG ÜNNEPI ÜLÉSE
Gruber József, a tudós
„Áramlástechnikai berendezések fejlesztője
a modellalkotástól a gyártmányig”
100 éve született Gruber József**

**DIÁKOK AZ AKADÉMIÁN
A mindennapok informatikája az 5G fényében
Charaf Hassan**

2016.

Oknyomozó tudomány

**AZ ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNETI, ÉPÍTÉSZETELMÉLETI ÉS
MŰEMLÉKI ÁLLANDÓ BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁJA
Műemlék, identitás, rekonstrukció**

**A FIZIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
KÖZÖS ÜNNEPI ÜLÉSE
Simonyi Károly öröksége a fizikában
és a műszaki tudományokban**

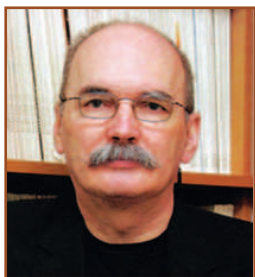
**A SZÁL- ÉS KOMPOZITTECHNOLÓGIAI
TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Polimer anyagtudomány: módszeres kutatás
a fenntartható fejlődésért**

**VÍZGAZDÁLKODÁS-TUDOMÁNYI BIZOTTSÁG
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE
Változások vizeinkben –
lehetséges okok, bizonytalanságok**

**DIÁKOK AZ AKADÉMIÁN
A kódfeltörés elmélete és gyakorlata
Buttyán Levente**

SZÉKFOGLALÓ ELŐADÁSOK 2013-2014

CSÁGOLY FERENC

az MTA rendes tagja

Környezetünk állapota és az építészet felelőssége

Tágabb értelemben vett környezetünk problémái minden felelős embert - így az építészeket is - cselekvésre szólítják fel.

Természetes (vagy fizikai) környezetünk problémáinak fontos kiváltó oka a szemetelés és a pazarlás. Szennyezzük a földet, a vizet és a levegőt, pazaroljuk az energiát, az anya-

got. A pazarlás olyan méreteket ölt, ami már a gazdasági környezetet is befolyásolja.

A médiát uraló mainstream építészet nem ad választ ezekre az égető problémákra, hanem esetenként maga is súlyosbítja őket. Pedig az építészetnek vannak válaszlehetőségei. A szennyezésre-pazarlásra az ökológikus szemlélet, a környezettudatosság, az elidegenedésre a kapcsolatteremtés (participáció) és a közösségépítés, az elszegényesedésre a szolidáris empátia, a kultúra értékviszálgára pedig az értékörző, értéktelentő hozzáállás.

Az utóbbi tíz-húsz esztendőben egyre inkább tapasztalható és világszerte erősödik a környezeti problémákra érzékeny építészeti szemlélet. Nálunk is kibontakozóban van ez az irányzat. Az előadó szakmai környezetéből vett példákkal mutatta be a problémákra nyitott, felelős építészet hazai szárnypróbálgatásait.

* * * * *

PALKOVICS LÁSZLÓ

az MTA rendes tagja

A tudomány és a mérnöki munka kettőssége az ipari innovációs folyamatban

Napjainkban rohamos fejlődés tanúi vagyunk az autonóm közlekedési rendszerek kutatásának, az eredmények ipari alkalmazásának terén. A fejlődés gazdasági és demográfiai okokra egyaránt visszavezethető. Az üzemanyag fogyasztás és az emisszió csökkentése nyilvánvaló elvárás mindenki részéről. Azt is figyelembe kell venni, hogy különböző képesű és egyre nagyobb számú vezető vesz részt a közlekedésben, ezek támogatása egyre nagyobb technológiai és folyamatszabályozási igényeket indukál. Az EU tervei között szerepel, hogy 2050-ig nullára csökkenhessen az emberi hibák okozta halálos balesetek száma.

A vezető támogató rendszerek biztosítják a sávtartást, a vészfékezést. A szenzortechnológia már rendelkezésre áll, a járművek minden szükséges aktuátorral felszerelhetők az autonóm irányítás megvalósításához. Felmerül egy sor kérdés: Miért van szükség az intelligens rendszerek alkalmazására?

Miért tette kötelezővé az EU a menetdinamikai szabályozó rendszer, az automatikus vészfékező rendszer és a sávellahagyást megakadályozó rendszer használatát? Milyen mértékben lehet, ill. kell a jármű vezetőjét az irányítási hurokból kihagyni, ill. milyen stratégiát kell követni az irányítási rendszerek szabályozásánál?

Az Elektronikus Stabilitás Program (ESP) az AEBS (Automatic Emergency Brake System) rendszerek bépítése már kötelező a használatuknál. Ezen rendszerek alkalmazása bizonyítottan 40%-kal csökkenti a legveszélyesebb balesetek bekövetkezési valószínűségét.

Az autonóm működés különböző szintjein más és más beavatkozásokra van lehetőség és szükség. Ez magával hozza a kérdést, milyen jogi problémák merülnek fel ezen rendszerek irreguláris üzem (baleset) esetén?

Az elmúlt 25 év hazai intelligens szabályozott járműrendszerekkel kapcsolatos akadémiai, egyetemi kutatásai és ipari fejlesztése olyan, a terület számára releváns tudásbázist épített fel, amelyek a magyar kutatóhelyeket a világ élvonalába emelte.

Ennek egyik kulcseleme a kutatás és az ipari termékfejlesztési tevékenység egymásra épülése, folyamatos együttműködése a szerepek megtartása mellett.

Az előadó azokat a kutatási és fejlesztési eredményeket mutatta be, melyeket az autonóm irányítástechnológia kialakítása során ért el. Bemutatta az ehhez kapcsolódó jogszabályi követelményeket is.

* * * * *

PÉCELI GÁBOR

az MTA rendes tagja

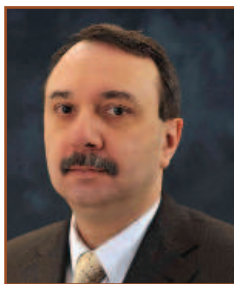
A jövő beágyazott rendszerei

A környezetünkbe beágyazott, szinte mindenütt jelenlévő informatika a műszaki tudomány egyik legnagyobb kihívása. Az egymással együttműködő, alig látható érzékelő, információfeldolgozó és beavatkozó mechanizmusok már ma is nagyon széles körben részesei a fejlett világ mindennapjainak.

A statisztikák szerint piacuk a személyi számítógépek piacának mintegy 100-szorosa. Az autóiipari fejlesztések 90%-a beágyazott számítástechnika. Egy prémium kategóriás autóban száznál is több elektronikus vezérlőegység több ezer elektronikus jelet kezel. Egészségünk, élet- és vagyónbiztonságunk érdekében ugyancsak egyre több ilyen rendszer üzemel.

Az előadás keretében a fentiekben vázolt terület kulcsfontosságú kérdései tárultak fel a hazai és nemzetközi trendekkel és törekvésekkel összhangban. Ezek között szerepeltek azok a lehetőségek és kihívások, amelyeket természetes és épített környezetünk, társadalmilag fontos informatikai infrastruktúráink vetnek fel, valamint azok – a sok szempontból interdiszciplinárisnak tekinthető – kutatási irányok és programok, amelyek a fentiekben vázolt szakmai-tudományos megvalósításhoz járulnak hozzá.

CZIGÁNY TIBOR

az MTA levelező tagja

**Az anyag
hal(l)hatatlan hangja**

Napjaink meghatározó szerkezeti anyagai a polimer kompozitok, köszönhetően azok kiváló mechanikai tulajdonságainak, kis sűrűségüknek, korrózió- és vegyszer-állóságuknak, jó csillapító és szigetelő képességüknek. További előnyük az a mérnöki szabadság, amelynek köszönhetően akár szélsőséges méretű termékek is készíthetők belőlük. Ezt a kiváló szerkezeti anyagot nemcsak sporteszközöknél alkalmazzák, és nemcsak a járműipar használja előszeretettel, hanem alkalmazza az építőipar, az elektrotechnika, az energetika, az orvostechika, és szinte az élet valamennyi területén megtalálhatóak. A polimer kompozitok olyan összetett szerkezeti anyagok, ahol a szívós mátrix és a nagyszilárdságú

JÓZSA JÁNOS

az MTA levelező tagja

**Sekély vizek –
mély gondolatok?**

Szabadszínű vizeinket akkor tekintjük sekélynek, ha a felszíniüket érő átlagos hatások a teljes mélységben, egészen a mederfenéig közvetlenül érvényesülnek, és a meder ugyanilyen jellegű hatással van a víztestre egészen a vízfelszínig. Tavaink és vízfolyásaink nagyrészt mind ebbe a kategóriába tartoznak. Ökológiai állapotuk és annak alakulása fizikai, elsősorban áramlási állapotuktól igen erősen függ. Sekély mivoltuk első megközelítésben egyszerű áramlási viszonyokat ígér, de a beható vizsgálatok speciálisan összetett tér-idő struktúrákat és viselkedést tárnak elénk. Amikor pedig folyóink elvesztik sekély jellegüket – az tipikusan az áradások időszaka –, az szintén egy sor egyedi hidrodinamikai kérdést vet föl. A székfoglalóban mind ezek a jellegzetességek, egymást támogató elméleti, terepi, laboratóriumi és számítógépes kutatási módszertanuk, valamint néhány fontos tudományos felismerés került áttekintésre, az ál-

BÁRDOSSY ANDRÁS

az MTA külső tagja

A változékonyság szerepe a hidrológiában

Az időjárás változékonysága szükségszerűen okozója a vízjárás változékonyságának. Vízyűjtők domborzati, talaj és geológia tulajdonságainak térbeli, valamint a csapadék hőmérséklet és besugárzás tér és időbeli változékonysága egyaránt fontos szerepet játszik. Mindezek leírására a valószínűségszámítás és a matema-

erősítőanyag között kiváló adhéziós kapcsolat van. Hallatlan előnye ennek a szerkezeti anyagnak, hogy az erősítőszálak megfelelő irányításával szinte tetszőleges tulajdonságú anyag készíthető belőle. Ugyanakkor mind a mátrixnak, mind az erősítőanyagnak meghatározott funkciója van, a mátrix védi és összetartja a szálat, valamint közvetíti a terhelést, míg a szálak felveszik a terhelést. Ez a hatékony funkciómegosztás akadályozza meg a kompozit szerkezeti anyagok hirtelen tönkremenetelét.

Az előadásban bemutatásra kerültek a polimer kompozitok alkalmazási lehetőségei, a jellemző tönkremeneteli módok és formák, valamint a határfelületi adhézió jelentősége. Bemutatásra került továbbá az akusztikus emisszióknak, mint roncsolásmentes anyagvizsgálati módszernek a szerepe a polimer kompozitok minősítésében. A szerkezetek igénybevételekor, az alakváltozási-, a repedésterjedési- és a törési folyamatok következtében energia szabadul fel, amelynek során akusztikai kisugárzás lép fel, amelyet az anyagon végighaladó ultrahang tartományú hanghullám kísér. Ezeket az emberi fül számára nem hallható hanghullámokat detektálva tudjuk beszülni a szerkezetek állapotát és várható élettartamát.

* * * * *

talános összefüggéseket sorra szemléltető esettanulmányokkal megvilágítva.

A tavaknál elsősorban a szél keltette áramlások különleges törvényszerűségeit, ebből következően a víz tartózkodási idejének alakulását, a vízcseré-folyamatokat, mint a különféle minőségű részek keveredését, ezáltal az ökológiai állapot egyik fontos meghatározóját emeljük ki, egészen az egyes vízirészecskék pályájának realizáltikus követéséig, és a pályák összességének elemzéséig. A sekély tavak vízi növényzetben általában gazdagok, és épp a nagy kiterjedésű nádasok adják különleges természeti értéküket. A szabadtal tófelszín miatt a vízmozgás fő létrehozója, a szél, azonban nagy térbeli egyenlőtlenséget mutat, ami jellegzetes áramlási rendszerek kialakulását eredményezi. Ennek jó leírásához a légkör víz feletti határréteg-fejlődési folyamatainak figyelembe vétele is szükséges. Így válik a sekély tó elmélyült tudományos elemzést igénylő, bonyolult kölcsönhatás-folyamatok helyszínévé, ahol ráadásul az egyes ható tényezők erősen eltérő tér- és időskálán változnak.

A folyók esetében többek között a nagysodrású áramlásokra, és az összetett turbulens áramlási viszonyok létrehozta különleges elkeveredési viszonyokra összpontosítunk. Példákon keresztül szemléltetjük, hogy épp a sekély jelleg az okozója azoknak a bonyolult áramlási struktúráknak, és az azokból következő keveredésnek, amelyek a hagyományos elméletekkel nem, vagy alig magyarázhatók – vagyis a sekély vizek kutatásának mély gondolatokba torkollása törvényszerű.

* * * * *

tikai statisztika eszközei alkalmazhatóak. A térbeli és időbeli változékonyság leírására használt hagyományos eszközök – kovariancia, korreláció, Spearman rang korreláció, Kendall féle együttható vagy a Gini koefficiens mind jól használható szimmetrikus mérték térbeli és időbeli változékonyság leírására.

Ezzel szemben egyik mérték sem veszi figyelembe a folyamatok szimmetrikus ill. aszimmetrikus tulajdonságait, mégpedig azt, hogy az összefüggések alacsony és magas értékek esetén különbözőek lehetnek. Egyszerű példák mutatják, hogy természetes folyamatok aszimmetrikus realizációkat hoznak létre.

Egyes realizációk és folyamatok mutatják, hogy a térbeli folyamatok nem szimmetrikus kapcsolatokon alapulnak. Ugyancsak szimulációval kimutatható, hogy nem lineáris folyamatok esetén a szimmetria feltételezése vagy annak elvetése szignifikánsan eltérő eredményekhez vezet.

HENDRIK VAN BRUSSEL

az MTA tiszteleti tagja

A systems approach to manufacturing science

Present and future manufacturing engineering research should be inspired by the ongoing industrial and societal paradigm shifts. It is important for researchers in manufacturing science to detect these changes in an early stage and to deve-

lop methods and technologies to cope with them appropriately.

The complexity of the arising problems is so vast that only an integrated systems approach –not the traditional Taylorian approach– is beneficial. In this inaugural lecture, some of these paradigm shifts, and their underlying technology drivers, which have dominated the research and teaching career of the speaker, are identified and elaborated upon.

The marked advantages of the integrated systems view are illustrated with representative cases in mechatronics, holonic manufacturing systems (HMS), robotics, precision engineering, and microsystems technology (MST), taken from the long research experience of the author and his colleagues at Division PMA (Production engineering, Machine design and Automation), KU Leuven, Belgium.

* * * * *

JEAN SALENÇON

az MTA tiszteleti tagja

On the Virtual Work Approach to the Modelling of Forces

The historical path to LAGRANGE’s statement of the Principle of virtual velocities has been two-millennium long. It is illustrative of the famous sentence by Bernard de CHARTRES “Nani gigantum humeris incidentes” [Dwarfs standing

on the shoulders of giants] quoted by John of SALISBURY and shows the laborious process through which such concepts as force, work, etc., seemingly familiar to mechanicians, were elaborated.

Since the very beginning, geometrical modelling has been the obvious and commonly accepted basis; the concept of force, whatever its name, was primarily associated with gravity and the fundamental quest has been trying to understand and explain the properties of the simple machines. One may consider that this long-lasting elaboration culminates with LAGRANGE’s statement that opened the way to dual approaches and variational numerical methods but should not lead us to forget the physical viewpoint in any mathematical model.

SZÉKFOGLALÓ ELŐADÁSOK 2016-2017

BÁRSONY ISTVÁN

az MTA rendes tagja

Szilíciumtechnológia – és amit neki köszönhetünk

Az elmúlt bő félévszázad a mikro/nanoelektronika egyre gyorsuló fejlődésének jegyében telt el. Kivételes tulajdonságai miatt a szilícium egykristálynak, korunk ipari méretekben előállított legtisztább alapanyagának a felhasználásával fejlődött ki a ma legkiforrottabb csúcstechnológia, ami a műszaki-gazdasági haladás hajtóerejévé vált. Bízást jelenthetjük ki, hogy a digitalizáció, és az azt elérhetővé tevő szilícium technológia meghatározó szerepet játszott a globalizáció teljes eszközrendszerének kialakulásában. Óriási jelentőséget nyert az a gazdasági szemléletű előrejelzés, amit immár 50 éve Moore-törvényként ismerünk. A legutóbbi időkhöz pontosan volt képes megjósolni az egy chipre integrált eszközök költségsökkenése mellett az áramkörök komplexitás- ill. teljesítménynövekedését, ami önbeteljesítő jóslatként vezetett el a számítástechnikai lehetőségek legutóbbi időkhöz tartó „exponenciális növekedéséhez”. Bár a planáris szilícium technológia további méretcsökkentésének fizikai, technológiai és anyagi korlátai napjainkra kézzelfoghatóvá váltak, fejlődése elsősorban a specifikus megoldások sokféleségének tekintetében továbbra is töretlen. Az új funkciók integrálása és a nanoméretű anyagok alkalmazása vonatkozásában az érzékeléstől a biológiai folyamatok monitorozásán, az energiakinyerésen át a beavatkozásiig számtalan új alkalmazást tesznek elérhetővé. A kis fogyasztású érzékelés jelentősége a hálózatosodás révén az ún. IoT (internet of things) kommunikációs-monitorozási lehetőségek elterjedésével a napja-

inkban zajló hatodik Kondratyev ciklusban igencsak felértékelődik. Ezen a területen szerény hozzájárulásainkkal mi is letettük névjegyünket. Eredményeink nemzetközi elismerése volt a Euro-sensors 2016 konferencia megrendezése Budapesten.

A számítási kapacitás bővülése a szilícium IC korszak után is folytatódik majd pl. az optikai- és kvantumszámítógépekkel – melyek gyártása nyilván ráépül majd a mai csúcstechnológiára. A gyorsuló haladást naponta érzékeljük ugyan, de az „exponenciális fejlődési ütem” következményei nehezen értelmezhetőek. Moore módszerét alkalmazva az információprocesszállásra Ray Kurzweil a teljes logaritmikusan időskálán szemléltette a földi élet és technológia gyorsuló fejlődése állomásait az evolúció során, melyek egy-egy tudományos-technológiai-társadalmi áttöréshez kötődnek. Explozív exponenciális növekedési elméletét azonban többen cáfolják, és fokozatos lassulást (S-görbe) valószínűsítene. Elvileg megteremtődhetnek a műszaki feltételei annak is, hogy akár az emberi agy kapacitását meghaladóan hatékony adatfeldolgozást valósítsunk meg mesterséges intelligenciával. Az autonóm járművezetés, a harcászati robotok viszont már ma is demonstrálják, hogy valamennyi részterületen képesek meghaladni az emberi teljesítményt. A „szuperintelligenciával rendelkező” autonóm rendszerek általános elterjedése minden bizonnyal munkahelyek tömeges megszűnését eredményezi majd a termelésben és szolgáltatásban. Számuk egyébként várhatóan 2035-40 táján haladja meg majd a Föld akkori populációját.

Belátható, hogy valamennyi társadalmi, gazdasági, szociális területen, különösen az oktatásban gyökeres, gyors és folyamatos adaptációra lenne szükség a viharos technológiai fejlődés követelményeihez. Másrészt olyan műszaki lehetőséget kaptunk a kezünkbe, amely a biológiai evolúciót messze meghaladó sebességgel az emberiség fejére nőhet. Ezzel is kapcsolatos féltelmeiket ma nem kisebb személyiségek, mint Stephen Hawking, Elon Musk és Bill Gates is hangoztatják.

* * * * *

MONOSTORI LÁSZLÓ

az MTA rendes tagja

A számítógépes szerszámgepvezérlés- től a kiber-fizikai termelési rendszerekig

A kiber-fizikai rendszerek olyan számítási struktúrák, melyek intenzív kapcsolatban állnak a környező fizikai világgal, a fizikai folyamatokkal, egyúttal támogatják és hasznosítják az interneten rendelkezésre álló adatelérési és adatfeldolgozási szolgáltatásokat. A felhasználási területek már most széleskörűek és rohamosan gyarapodnak: autonóm földi és légi járművek, robot által végzett műtétek, intelligens épületek, intelligens energiahálózatok, intelligens gyártási rendszerek, beültetett orvosi eszközök, de a sor folytatható lenne még tovább is.

A kiber-fizikai rendszerekkel szemben támasztott elvárások már most hatalmasak, amelyek az újonnan megjelenő technológiákkal gyors ütemben bővülnek: robusztusság, önszerveződés, adaptív helyzetfelismerés, transzparencia, előreláthatóság, hatékonyság, inter-operabilitás, globális nyomonkövethetőség, csak a legfontosabbakat említve. A kooperatív irányítás, a multi-ágens rendszerek, a komplex adaptív rendszerek, az emergens (kibontakozó) rend-

szerek, a szenzorhálózatok, az adatbányászat, stb. területén elért kiemelkedő eredmények egyben további lehetőségeket és feladatokat is generálnak, ezzel téve folyamatossá a kutatás iránti igényt.

A kiber-fizikai megközelítések „okos” városokhoz, gyártási, közlekedési, logisztikai, energetikai rendszerekhez vezethetnek, és hozzájárulhatnak egy újabb életminőség megteremtéséhez. Ez utóbbi vonatkozásban már kiber-fizikai társadalomról (Cyber-Physical Society-ről) is beszélhetünk, ami már nemcsak a fizikai és kibernetikai tereket, hanem az emberi, társadalmi, kulturális szférákat is magában foglalja. A kiber-fizikai termelési rendszerek (Cyber-Physical Production Systems, CPPS) a Németországból származó – és egyre inkább nemzetközi szinten is elfogadott – vélekedés szerint megalapozhatják a 4. Ipari Forradalmat (Industrie 4.0, Industry 4.0, Ipar 4.0, ...).

Az előadás felvázolta egyrészt a gyártástudomány és -technológia, másrészt a számítástudomány, továbbá az információs és kommunikációs technológiák párhuzamos, de egyben kölcsönösen egymásra ható fejlődési ívét, ami a szerszámgépek numerikus vezérlésének megjelenésétől a kiber-fizikai termelési rendszerek kialakulásáig vezetett. A folyamat még messze nem lezárt, sőt a kutató-fejlesztő társadalomnak újabb és újabb kihívásokkal kell szembenéznie, amelyekből szintén ízelítőt adott az előadás.

Bemutatásra került továbbá, hogy miként járultak hozzá a magyar kutatók ehhez a fejlődéshez, aláhúzával a hazai és nemzetközi együttműködések jelentőségét és eredményeit, valamint azok jövőbeni perspektíváit.

DUNAI LÁSZLÓ

az MTA levelező tagja

**Acélszerkezetek –
tradíció és innováció**

Az előadó a több mint három évtizedes, acél tartószerkezeti kutatásait foglalta össze. Ez az időszak egybeesik az újszerű acélszerkezetek megjelenésével és a korszerű méretezési módszerek kialakulásával, amely a műszaki tudomány hagyományos területi felosztásán és módszertanán túllépő feladatok elé állította a kutatókat és mérnököket. Ezt a paradigmaváltást a tudományterület fejlődésébe ágyazva, két tanszékvezető és akadémikus elődje – Kherndl Antal és Halász Ottó – munkásságából kiindulva mutatta be.

Az acélszerkezetek építése egészen a 19. század első feléig – a középkor építési hagyományaihoz hasonlóan – jórészt építési tapasztalatra támaszkodva, Kherndl Antal szavaival „egyedül szem-mérték alapján” történt. Az Akadémia első hidépítő mérnök tagja egy 1868-as szerkezeti összeomlás szakértése során így fogalmazott: „... feltétlenül meg vagyok győződve arról, hogy csekély számú évek után ... egy építmény tervének kivitele nem fog megkezdetni, mielőtt a terv egyensúlyi viszonyai tüzetes tárgyalás alá nem vésztetnek ...”. Ennek szellemében dolgozta ki az akkor már ismert elméleti természettudományos háttér alapján a grafosztatika módszereit, amelyek lehetővé tették egyebek mellett a világhírű régi Erzsébet híd megvalósítását és a Széchenyi lánchíd átépítését. A statikai eljárások és a technológia fejlődésével egyre merészebb

acélszerkezetek jelentek meg, de ezt az időszakot sem kerültkék a súlyos szerkezeti katasztrófák. Az acélszerkezetek méretezésének gyenge pontjaira Halász Ottó székfoglaló előadásában, a számítási modellek és a valóság viszonyát elemezve hívta fel a figyelmet, utalva a kutatás teendőire, a kísérleti és szimulációs eljárások fontosságára. Az előadót doktori témavezetőként ezzel a municióval indította el tudományos pályáján, de annak eredményeit korai halála miatt már nem érthette meg.

Az 1980-as évek közepe óta tartó acélszerkezeti innováció új és újabb anyagokat, gyártás- és szereléstechnológiákat, szerkezeti kialakításokat eredményez, melyek új és pontosított méretezési hátteret igényelnek. Az új típusú, összetett viselkedésű szerkezetek fejlesztése komplex kutatást követel meg, amelynek módszertana magában foglalja mind az alapkutatás kísérleti és elméleti vizsgálatait, mind az eredmények gyakorlati alkalmazhatóságának céljával végzett kutatást. A doktorandusz hallgatóiból álló kutatócsoporttal kidolgozott és alkalmazott kutatási stratégiák legfontosabb eleme a kísérlettel ellenőrzött numerikus modell, amelylyel szimulálható a szerkezet valós viselkedése. A háromdimenziós imperfekt geometriai modellen végrehajtott, anyagilag és geometriailag nemlineáris analízis a szerkezeti vizsgálatok és az új méretezési elv alapja. A kutatásaik valós szerkezeti problémákra irányulnak, az általánosított eredmények szabványos eljárásokba épülnek be, hangsúlyos nemzetközi és ipari együttműködéssel.

Az előadó innovatív acélszerkezeteket mutatott be, amelyek vizsgálatában szemléltette a fentiekben ismertetett kutatási stratégia és méretezési módszertan alkalmazását. Bemutatta az elmúlt két évtizedben elterjedt vékonyfalú acélszerkezetek jellegzetes viselkedését és méretezési módszereit, a földrengési méretezés kihívásait, kitért új hídjainkhoz és történeti acélszerkezeteinkhez kapcsolódó vizsgálataikra, valamint az európai szabványosításban betöltött szerepükre is.

* * * * *

GÁSPÁR PÉTER

az MTA levelező tagja

**Járműorientált irányításméleti
kutatások**

A közlekedés meghatározó elemeinek, így a járműveknek és járműcsoportoknak az irányítása egymásra épülő hierarchikus szinteken történik. Az egyedi járművek esetén az irányítási módszerek célja komponensek és funkciók tervezése, az együttműködő járműcsoportok esetén pedig a kooperatív irányítástervezés. A járműorientált kutatás/fejlesztés az elektronikai és automatizálási funkciók alkalmazására, az érzékelők és beavatkozók teljesítménynövekedésére, az információs és kommunikációs technológiák lehetőségeire, valamint az elemzést és tervezést lehetővé tevő korszerű rendszer és irányítás-technika tudományos módszereire épül.

A kutatásokban fontos szerepet kapnak a modell alapú robusztus irányítástervezési elvek. A kutatásokban a bizonytalanságokat figyelembe venni képes lineáris időinvariáns modelleket, valamint a nemlinearitások kezelésére is alkalmas állapot vagy paraméterfüggő lineáris változó paraméterű modellosztályokat alkalmaztak. A járműorientált mérnöki feladatokban a minőségi specifikációk általában együttesen nem optimalizálhatók, ezért közöttük megfelelően megválasztott súlyozó függvények tervezésével kompromisszumokat kell

keresni. Ezért a minőségi követelményeket garantáló, bizonytalanságokat és zavarásokat figyelembe vevő robusztus irányítástervezési módszereket kell alkalmazni.

A járműorientált irányításméleti kutatások sarkalatos elemeit négy fő részben - egyedi, integrált, kooperatív és autonóm járműirányítások – tárgyalják.

- 1./ Az egyedi járművek irányítási feladatai a komponensek és funkciók javítására, hatékonyságának növelésére irányulnak.
- 2./ Az integrált irányítástervezésben biztosítani kell a jármű-állapotoktól függő prioritást, azaz a beavatkozók közötti hierarchiát.
- 3./ A kooperatív irányítás célkitűzése járműcsoportok irányításának összehangolása egy globális célkitűzés megvalósítása érdekében.
- 4./ A legújabb kutatási célkitűzések közül kiemelkedik az autonóm járműirányítás.

KAPTAY GYÖRGY

az MTA levelező tagja

**Fémes (nano-) anyagok
modellezése és fejlesztése**

Fémek nélkül nem fejlődött volna ki az emberi civilizáció, amit jól illusztrálnak a történelemórán megtanult „rézkor” és „vaskor” kifejezések. Fémek és ötvözetek nélkül a mai civilizáció is eltűnne, avagy elektromosság nélkül visszazuhannánk a középkorba. A fémekről és ötvözetekről azóta sokat megtanult az emberiség, de nem eleget. Ráadásul az elmúlt évtizedekben rohamos fejlődésnek indult a nano-technológia, ezért ma már nemcsak a makroszkopikus fémekről, hanem a 100 nm-nél kisebb szemcsékből álló

BITAY ENIKŐ

az MTA külső tagja

**Anyagtudományi kutatások
és a műszaki tudományok
művelése Erdélyben**

Az előadás betekintést nyújtott a külső tag műszaki pályafutása sokoldalú tevékenységébe, amelynek célja a felvállalt kutatási programok megvalósítása, a műszaki tudományok népszerűsítése, a kutatási eredmények terjesztése és széles körű hasznosítása, szem előtt tartva a műszaki iskolateremtést, a szakkönyvgyarapítást, a tehetség gondozást és a műszaki tudósközösség fenntartását (építését).

Az előadó mérnök-informatikusként az anyagtudományi kutatások mellett nagy hangsúlyt fektet az interdiszciplináris

HANZÓ LAJOS

az MTA külső tagja

**Wireless Myths, Realities and Futures:
From Classic Radio-Frequency to
Visible-Light and Quantum Solution**

Since Marconi demonstrated the feasibility of radio transmissions, researchers have endeavoured to fulfill the dream of flawless 'telepresence' - at the touch of a dialling key relying on the future wireless solutions to be discussed in this inaugural.

Commencing with a light-hearted historical perspective on the generations of wireless systems, it is demonstrated that the demand for popular wireless communications services far outstrips the increase in system capacity. Hence the prevalent trend is to move to ever-higher carrier frequencies in the electromagnetic spectral do-

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

* * * * *

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

* * * * *

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

main. In this context a brief excursion is offered through the realms of optical wireless communications, before revealing another imminent limitation imposed by the on-going miniturization of the nanoelectronics components obeying Moore's law. Indeed, this on-going miniturization will imminently lead to new types of impairments encountered by quantum-electronics components. It will also be demonstrated that the powerful parallel processing capability of quantum-search algorithms can be invoked for solving largescale search problems often encountered in wireless communications.

PAUL VAN DEN HOF

az MTA tiszteleti tagja

**System identification:
from open- and closed-loop
systems to dynamic networks**

Dynamic models play a key role in many branches of science. In engineering they have a paramount role in model-based simulation, monitoring, control and optimization, as a key-enabler for technological systems to operate reliably and with high performance. The accuracy of the models is crucial for their subsequent use in model-based operations.

While physical laws are an important basis for developing engineering models, developments in sensing technology, wireless communication, and data storage and handling, sometimes referred to as “Big data”, create new opportunities

for on-line data-driven modelling on a larger scale than before.

The classical domain of system identification is a subfield of systems and control theory, devoted to the estimation of dynamic models on the basis of measurement data, including the experiment design that provides the appropriate data. System identification has witnessed important developments in handling open-loop and feedback controlled (closed-loop) systems as well as in goal- and control-oriented modelling.

With the growing spatial complexity of engineering systems, e.g., in power networks, transportation networks and industrial production systems, there is a strong need for effective modelling tools for dynamic networks, being considered as interconnected dynamic systems, whose spatial topology may change over time.

In this presentation I will present some principle elements of the system identification theory, including attractive linearly parametrized model structures, the concept of goal- and control-oriented modelling, as well as the development of open-loop and closed-loop identification methods towards the challenge to develop a comprehensive theory for identification in general dynamic networks.

ELŐADÁSOK OSZTÁLYÜLÉSEKEN

BENDZSEL MIKLÓS

a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala igazgatója

Publikálni vagy szabadalmaztatni – Nem „ez itt a kérdés”!

Az előadás során ismertté váltak azok a feladatok, melyeket a hivatal ellát. Bemutatásra kerültek azok a törvényi előírások, melyek a hivatal működését szabályozzák. Statisztikákat ismert meg az osztály a Magyarországon hatályos oltalmak számáról, a fontosabb oltalmi formákról (nemzeti úton megadott

szabadalom, hatályos európai szabadalom, formatervezési mintaoltalom, használatminta oltalom, nemzeti védjegy). Ismertetésre került a bejelentések, bejelentők jellege szerinti megoszlása (egyéni, intézményi). Az innovációs folyamatok hivatali támogatásával kapcsolatban tájékoztatást kapott az osztály a díjpolitikáról, a vállalkozói döntések támogatásáról, a gyorsított vizsgálatról, a „Patent Prosecution Highway” (szabadalmi „szupersztráda”) erősítéséről. Hangsúlyozásra került, hogy akadémiai körökben ma még gyakori a publikálás prioritása a szabadalmazással szemben. A karrier összefügg a tudományos folyóiratokban megjelenő publikációk számával. Mégis megállapítható, hogy a kutatók akadémiai profiljai egyre gyakrabban tartalmazzák a szabadalmazott találmányok számát, illetve az ipari szereplők – a szabadalmazás mellett – egyre gyakrabban publikálják kutatási eredményeiket.

* * * * *

BORSA JUDIT

a kémiai tudományok kandidátusa
NATE elnökségi tagja

Nők a jövő tudományos és műszaki pályáin

Az előadásban szó volt arról, hogy a kutatás-fejlesztés területén a nők jelentősen alulreprezentáltak. A NATE fő célja, hogy a női kutatók helyzetében pozitív változás következzen be. Ehhez mindenképpen szemléletformálásra van szükség. Felsoroltak néhány olyan jó példát, ami már előre mutat. Az

GROÓ DÓRA

az orvosi tudományok kandidátusa
NATE elnökségi tagja

MTA-n a nők pályázási korhatára gyerekenként 2 évvel meghosszabbodik. A BME VIK tanszéke már a középiskolákban toborozza a lányokat.

A statisztikák alapján a PhD-fokozat megszerzése idején még nagyjából azonos a nemek aránya. Később a magasabb tudományos fokozatokkal rendelkező nők százaléka már 15-20%-ra csökken.

* * * * *

JAVIER GONZALES PAREJA

a Robert Bosch Kft. magyarországi csoport ügyvezető igazgatója

Diversity makes life interesting – and at Bosch as well

Az előadó a cég magyarországi telephelyeinek bemutatását

követően, ezek szakmai elismeréseit sorolta. Hangsúlyozta, hogy a profiljaik sokszínűsége kulcsfontosságú tényezője a Bosch hosszú távú fejlődésének, vállalati sikerének. A kompetenciák szempontjából arra törekcsenek, hogy fenntartsák az egyensúlyt a teljesítmény, az értékkeremtés a haladás és a folytonosság között. A foglalkoztatáspolitikájukban nagy hangsúlyt fektetnek a gender kérdésre.

Előadásában bemutatta azokat a törekvéseket, melyek a nők érvényesülését ösztönzik. Ilyenek a workshopok, tréningek, üzleti programok nők számára, mentor programok, nők számának növelése a menedzsmentben.

* * * * *

JÁSZAY TAMÁS

az ELMŰ-ÉMÁSZ
Vállalatfejlesztési igazgatója

Az elektromobilitás lehetőségei és korlátai Magyarországon

A közlekedés energiafelhasználás több mint negyedét ma már a közlekedés adja. A fejlődő gazdaságok közlekedési energiafelhasználása ugrásszerűen növekszik. A közlekedés hatásfokának és az alternatív üzemanyagok arányának növekedése nem kompenzálja az autók számának növekedéséből adódó többlet nyersolaj igényt. A fosszilis tüzelőanyagok felhasználását csökkenteni kell a Kiotói Egyezményben foglalt célok

elérése érdekében. Szükség van tehát olyan megoldásra, amely egyszerre segít csökkenteni az energiafogyasztást, az olajfüggőséget és a CO₂ kibocsátást.

Az előadó rámutatott, hogy az E-mobilitást alapvetően négy tényező mozdítja előre a világpiacra: kőolajár-növekedés, műszaki megvalósíthatóság, költségelnyök, CO₂ kibocsátás csökkentésére irányuló törekvés. Elektromos meghajtás esetén magasabb hatásfok érhető el az energialánc szintjén. Az elektromobilitás a nagyvárosokban hódít először. 2020-ra közel 60.000 E-autó várható Magyarországon.

A fejlődést kormányzati eszközökkel segítik Európa és a világ más országaiban. Az elektromos autók használói és az infrastruktúrát biztosító szereplők együttműködésére van szükség. Az elektromos autóknál alkalmazott váltóáramú szinkron motorok és a belső égésű motorok nyomaték és teljesítmény karakterisztikája lényegesen különbözik. A töltőinfrastruktúra és csatlakozók egy-egyesítését célzó munka elkezdődött.

PÁLINKÁS GÁBOR

az MTA rendes tagja

AQ2 épületének építési folyamata

Az előadó, aki az építkezés kormánybiztosa volt, elmondta, hogy az épület korszerű, környezetbarát és energiatakarékos infrastruktúrával készül. Elsősorban a kiemelt külső hőszigetelés és a tetőn elhelyezett napenergiát hasznosító rendszerek támogatják a jövőbeli gazdaságos működtetést.

Az épületben kémiai, biológiai, műszeres laboratóriumok, továbbá dolgozószobák és közösségi helyiségek, az aulában étterem és nagyszámú hallgatóságot befogadni képes előadóterem kap helyet.

2013. november 15-én átadásra került az épület. Pálinkás József az MTA akkori elnöke így nyilatkozott az eseményről: „Egy olyan kutatóközpont épül itt meg, ami remélem, hogy az elkövetkezendő 50-100 évben a magyar tudománynak egy olyan műhelye, olyan helye lesz, ahol olyan eredmények születnek, amire oda fog figyelni a világ és azt remélem, hogy azok a kutatók, akik itt dolgoznak azért az is érzékelik, hogy kapnak valamit, egy olyan környezetet, ami reméljük, hogy inspirálni fogja őket. Másrészt ez az épület, azt gondolom, hogy olyan felszereltségű, és egy olyan kutatási teret jelent, ami még a határainkon túlról is vonzerőt jelenthetne, és akkor bátran fogjuk elengedni a fiataljainkat, mert biztosak lehetünk benne, hogy visszajönnek.”

* * * * *

CHARAF HASSAN

PhD

a BME Intelligens környezetek és Technológiák kiemelt kutatási terület vezetője

IKT trendek és tapasztalatok a BME szemszögéből

Napjaink mindennapos eszközeink számítanak a média táblagépek, a mobil alkalmazások és interfészek, a kontextusfüggő és közösségi felhasználások. Elmondható, hogy ez a generáció már az Interneten él. Mindez megköveteli az újfajta

adatelemzéseket, a nagyméretű adatok kezelését („Big Data”). A Cisco közlése szerint a mobil adatforgalom 2011-től 2016-ig 36-szorosára nőtt, és elérte a 130 exabyte mennyiséget évenként. Egy exabyte adatmennyiség körülbelül 250 millió DVD lemeznek felel meg, és 75-szöröse a 2000-ben generált teljes – vezetékes – internetes adatforgalomnak. Az intenzív növekedés oka elsősorban a mobilnetezésre és videók megnézésre alkalmas mobileszközök (okostelefonok, táblagépek) rohamos terjedése.

Az előadó utalt arra, hogy az informatika tudományággá nőtte ki magát, ezért fontos az erős kutatási háttér és az állandó képzés. A BME ebből a szempontból „univerzális integrátor”, az IKT szakterületen jelentős kutatási eredménnyel rendelkezik. Szoros az együttműködés az ipari cégekkel. Nemcsak tudást, hanem készségeket is átadnak.

* * * * *

BUTTYÁN LEVENTE

PhD

a BME - HIT CrysSys kutatólabor vezetője

Céltott támadások kritikus infrastruktúrák ellen

A vezeték nélküli hálózatok lehetővé tették az okos házak, épületek, a szállítás és logisztika, okos városok, ipari automatizálás fejlesztését. A vezeték nélküli alkalmazások egyre nagyobb tért hódítanak a mezőgazdaságban, az egészség-

ügyben, a katasztrófák detektálásában, a vadvilág monitoringjában, a katonaság szervezésében, irányításában.

Mindez titkosítási kihívásokat is magában hordoz. A védelmet nem fizikálisan kell megoldani, a forrásokat (memória, feldolgozás, sávszélesség, energia) folyamatosan kell biztosítani. Meg kell oldani a mobilitás kérdését. A robusztusságot több szinten lehet elérni a hierarchiában. A szenzor networking gyorsan fejlődő technológia. A titkosítás szükséges, de egyben veszélyes is.

Az előadó szerint a hálózatok titkosítása izgalmas kutatási terület. A kutatási területek a következőkre terjednek ki: kód csere, hatékony broadcast hitelesítés, hatékony útvonal detektálás, biztonságos csoportosítás és lokalizálás, biztonságos tárolás és összegzés, robusztus bevezetés, védelmet erősítő mechanizmusok, távoli kódfejtés.

* * * * *

BARSINÉ PATAKI ETELKA

a Magyar Mérnöki Kamara elnöke

A mérnökök helyzete és stratégiai kilátások napjainkban I.

Az előadó ismertette, hogy a kamara köztestületi elven működik és szakmai érdekek képviselőjét látja el. Aki tag, egy-

szersmind tagja egy területi kamarának és egy (esetleg több) szakmai tagozatnak. Mintegy tízezer tevékenységet, hétszáznál több feladatsoportot azonosított ebben a körben egy 2007-ben készített kataszter.

A Kamara felépítése mátrixszerű. Egyre interdiszciplinárisabb és tevékenységük. Kollégium és tagozatok fogják össze a különböző szakterületeket. A Kamara számos továbbképzést tart tagjainak. A mérnököket megismertetik a legújabb technológiákkal, termékbemutatókat szerveznek, beszerzik a legmodernebb jogtisztá szoftvereket.

A rendszerváltoztatás után szétverték a nagy tervező vállalatokat. Megszűntek az igazi műhelyek. A legnagyobb gond a szabványokkal van. A mérnökök nagyon kis része tud részt venni a szabványalkotásban.

PETŐ LÁSZLÓ

a Magyar Tanácsadó Mérnökök és Építészek Szövetségének elnöke

A mérnökök helyzete és stratégiai kilátások napjainkban II.

Az előadó problémaként említette, hogy sok a „feleslegessé vált” kapacitás Magyarországon. A képzett, tehetséges fiatal

mérnökök jelentkezése a pályán periodikus. Sajnos egyre többen keresnek és találnak állást külföldi cégeknél. A gondot nemcsak az itthoni hiányuk jelenti, hanem az, hogy a külföldi cégeknél elhelyezkedő tehetséges magyar mérnökök éppen a magyar cégeknek fognak konkurenciát jelenteni.

Bármilyen tender kerül Magyarországon kiírásra, ha meg is szabják feltételként az anyanyelvi szintű magyar nyelvtudást, akkor is „elviszik” a pályázatokat külföldi cégek, melyek alkalmaznak magyar mérnököket. Ezt nevezik igazi „agyelszívásnak”. A problémák megoldását elősegítheti a Professional card bevezetése. Ennek célszaktimái között szerepelnek a mérnöki és az építész szakmák.

* * * * *

CSÁGOLY FERENC

az MTA rendes tagja

**Műemlékvédelem
építész szemmel**

A magyar műemlékvédelem szervezeti, működési formái, törvényi szabályozásai, hatáskörei jogkörei sokat változtak a 2. világháború óta, de nem vagy alig változott a védelem ideológiai, szellemi alapja. A műemlékvédelemmel kapcsolatos nemzetközi karták fontos megállapításokat tettek. Az előadó ezeket ismertette.

Az Athéni Karta (1931) fontos pontja: A II. Konferencia meghallgatta a műemlékvédelemre vonatkozó általános alapelvek és tanok kifejtését. Megállapította, hogy bármily különfélék is az egyes esetek és azok megoldásai -, a jelenlevő különböző ál-

lamoknál általánosan az a tendencia uralkodik, hogy lemondanak a teljes visszaállításról, és annak kockázatait rendszeres, tartós karbantartással kerülik ki, biztosítva az épületek állagmegóvását.

A Velencei Karta (1964) megállapítása: A régi állapot és a hiteles dokumentumok tiszteletben tartására támaszkodik, de megáll ott, ahol a hipotézis kezdődik. Ami a feltevésen alapuló beavatkozásokat illeti: az esztétikai vagy műszaki okokból elkerülhetetlennek minősített mindennemű kiegészítés építészeti alkotásnak minősül, s mint ilyen korának jegyeit kell magán viselnie.

A Narai Dokumentum (1994) kiemeli: Az örökség értékeinek megítélése, de éppúgy a rájuk vonatkozó információs források hihetősége kultúráról kultúrára változhat, sőt ez előfordulhat még azonos kultúrán belül is. Az érték és hitelesség megítélését ennél fogva nem lehet merev követelményekre alapozni. Ellenkezőleg: a kultúrák sokaságának tisztelete azt követeli meg, hogy az örökséget annak a kultúrának az összefüggésében határozzuk meg és ítéljük meg, amelyhez tartozik.

* * * * *

KRÄHLING JÁNOS

a műszaki tudományok kandidátusa az Építészettörténeti, Építészetelméleti és Műemléki Állandó Bizottság elnöke

Műemlékvédelem és az Akadémia

Mint az előadó elmondta, a magyarországi intézményes műemlékvédelem létrejöttében is nagy szerepe volt az Akadémiának. A Műszaki Tudományok Osztályán belül ezt a területet az Építészettörténeti Építészetelméleti és Műemléki Állandó Bizottság képviseli.

Henszelmann Imre és Pólszki Ferenc közreműködésével a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Társasága Kassán vetette fel először a hazai műemlékvédelem kérdését 1846-ban, és ennek nyomán tette közzé 1847-ben az MTA felhívását a műemlékek összeírására. Az 1846-os vándorgyűlésen a konferencia felszólította az akkori magyar kormányt és az MTA-t, hogy biztosítsák a műemlékek összeírását és védelmét az országban. 1872-ben megalakult a Magyarországi Műemlékek Ideiglenes Bizottsága, majd 1881-ben született meg az első műemléki törvény. Ez hozta létre a Műemlékek Országos Bizottságát, amely 1949-ig a műemlékvédelem hivatalos szervezete maradt. Ezt követően a MOB szakhivatallá alakult át. Az új műemlékvédelmi törvény 1949-ben született meg. Létrejött a Múzeumok és Műemlékek Országos Központja, amely később részben az Építészeti Tanács, részben

az Országos Építési Hivatal, majd később az Építési Minisztérium alá rendelve képviselte a műemlékvédelem ügyét. Ez a Minisztertanácsnak volt közvetlenül alárendelve. Az Akadémia részvétele az állásfoglalásokon túl a műemléki topográfia megindítása jelentette. 1951-ben az MTA munkacsoportot hozott létre Dercsényi Dezso vezetésével. Az Akadémia a műemlékvédelem szempontjából fontos alaputatást anyagilag is támogatta, és az Akadémiai Kiadó segítségével jelentette meg. Így jelent meg 1955-ben a Budapest műemlékei könyv első kötete. A műemlékvédelem fontos eseményeit és konferenciáit is befogadta az Akadémia, de itt rendezték 2005-ben a Műemléki Világnapot is.

1957-ben jött létre az Országos Műemléki Felügyelőség. A felügyelőség 1992-ben alakult a Műemlékvédelmi Hivatallá, majd 2001-ben a régészet területén illetékes Kulturális Örökség Igazgatósága bevonásával jött létre a KÖH (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal). Ez szűnt meg 2012 szeptemberétől. Az Akadémia keretein belül működő Építészettörténeti Építészetelméleti és Műemléki Bizottság (illetve ennek elődje) mindig fontos szerepet töltött be véleményezések, konferenciák, tanulmányok elkészítésével a törvényhozásra. Mindig delegál tagot az Országos Műemléki Tervtanácsba vagy tanácsadó testületbe, ahol képviselik a műemlékvédelmi elveket.

A szeptember 18-i rendelettel a KÖH hivatali funkciója megszűnt. Ez abból a szempontból nem gond, hogy a hivatali munka sok energiát vett el a kutatástól, a műemlékvédelem tudományos munkájától. Ez a munka most a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Szolgáltatási Központba került, mely a rendelet szerint az örökségvédelem nem hatósági munkáit látja el.

ZOLETNIK SÁNDOR

a fizikai tudományok kandidátusa
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont

**Magfúziós energiatermelés:
mindig 30 év múlva?**

Ma dominánsan fosszilis energiaforrásokat használunk, de ezek a források végesek, ráadásul a globális energiafelhasználás növekszik. Nem valószínű, hogy a megújuló források valaha is már 10%-nál többet járuljanak hozzá az energiaszükséglet fedezéséhez.

Az atommagok kötési energiája a vas környékén a legnagyobb. A folyamatok során a kiinduló magok és a végtermék magok kötési energiájának különbségét hasznosítják. A fissionos reakció szintje adott. A fúziós reakcióhoz az atommagoknak közel kell egymáshoz kerülniük. Ezt az elektrosztatikus taszítást akadályozza, és kellően gyors részecskék kelljenek. A csillagokban is fúziós reakciók zajlanak, de nagyon lassan. Ezek a re-

akciók nem alkalmasak földi használatra. Trícium gyakorlatilag nincs a természetben, a reaktorban kell termelni lítiumból. A reakciótermék kizárólag hélium: nem radioaktív, kémiaiilag inert, igen kis mennyiség termelődne.

A fúziós reakciót a magok elektrosztatikus taszítása akadályozza. Megfelelő ütközési sebességre van szükség. A gyorsítóban a reakció könnyen megvalósítható, de energiatermelésre nem alkalmas. Energetikailag pozitív fúziós reaktorhoz elég nagy sűrűségű plazmát kell jól elszigetelni a környezettől, hogy biztosított legyen a plazmaösszetartás. Az összes mai berendezés helikális mágneses teret használ.

Fokozatosan épültek az egyre nagyobb berendezések. A mai legnagyobb tokamak kísérlet a Joint European Torus (JET). A fúziós technológiai alapok tulajdonképpen az 1990-es évek végére megvoltak. A plazma belső életéből még nem értünk mindent: örvények keverik a plazmát, gyors részecskék hullámokat keltenek, időnként instabil a plazma. Továbblépéshez egy olyan berendezés kellene, amelyikben már a plazma saját fűtése meghatározó. EU-USA-Orosz-Japán-Kína-Dél Korea-India közös kísérlete a világ legnagyobb tudományos vállalkozása. Magyarországon nincs fúziós berendezés, de „Münchentől keletre” a legnagyobb résztvevők vagyunk az ITER építésben. Az előadó hangsúlyozta, fúziós kutatás globális munka.

* * * * *

BESZTERCEY GYULA

a Furukawa Electric Technológiai Intézet ügyvezető igazgatója

Magyar – japán műszaki kutatási együttműködés az iparban: sikerek és remények

A japán alapítású cég hazai leányvállalatában eredeti magyar technológiai fejlesztés folyik. Az új szimulációs technikák kidolgozását saját fejlesztésű fizikai modellekkel végzik. Ennek során hangsúlyt fektetnek a technológiai folyamatfejlesztésre, optimalizálásra. Fontos tevékenység a termékfejlesztés, melyet a jól képzett alkalmazott csapat végez. Az alkalmazottait

száma 30 fő, ebből 14 PhD fokozattal rendelkezik. Az ő segítségével folyamatosan biztosítani tudják a vevők számára a műszaki támogatást. Szimulációkat végeznek a K+F munka támogatására. Törekcszenek az egyetemekkel és akadémiai kutatóműhelyekkel történő együttműködésre. Gyártmányaik között a legfontosabbak: a felületen emittáló lézerdiodák, a VCSEL diódalézerek fejlesztése.

Az előadó kemelte, céljuk egy eredeti technológiai fejlesztés bevezetése a nagyvállalat termékcsaládjába, speciális, elméleti jellegű segítség a csúcstechnológiai fejlesztések területén. Ezzel elérik a fejlesztési idő lerövidülését. A termékfejlesztés, jól elhatárolható feladatok, algoritmus és szoftverfejlesztés lehetővé teszik számukra a kapacitásbővítést, az eredeti ötletek alkalmazását.

* * * * *

FRANK PÉTER

kutatás-fejlesztési osztályvezető
Knorr-Bremse Vasúti Jármű Rendszerek Hungária Kft.

Kutatás-fejlesztés a Knorr-Bremseenél

OROSZVÁRY LÁSZLÓ

Knorr-Bremse Vasúti Jármű Rendszerek Hungária Kft., fejlesztési igazgató

A Gép- és Terméktervezési Tanszék együttműködése a Knorr- Bremse Hungária Kft.-vel

VÁRADI KÁROLY

BME Gép és Terméktervezési Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanár
A Gép- és Terméktervezési Tanszék együttműködése a Knorr- Bremse Hungária Kft.-vel

A Knorr-Bremse a vasúti jármű rendszerek fék- és fedélzeti rendszereinek egyik vezető gyártója. A termékválasztékhoz tartoznak a komplett fékrendszerek mellett az összes vasúti járműhöz illő ajtórendszerek, klímaberendezések, vezérlési komponensek és

ablaktörlők. A high-tech vasúti fékeket fejlesztő, tervező és gyártó vállalatnál szinte mindig van nyitott gyakornoki státusz mérnökhallgatók számára több területen is. A Gépészmérnök-képzésért Alapítvány a BME Gépészmérnöki Karával együttműködésben ösztöndíj-pályázatot ír ki a Knorr-Bremse Rail Systems Budapest felajánlása alapján. A pályázat célja alap- és mesterszakos vagy PhD hallgatók támogatása, akik a Knorr-Bremse által megjelölt témakörben releváns szakdolgozat vagy diplomamán dolgoznak, illetve kutatnak és publikálnak.

A pályázat további célja a Gépészmérnöki Kar oktatói tevékenységének támogatása, akik a vállalat számára releváns területen végeznek kutatásokat és témavezetőként segítik a hallgatókat.

ÁTS-LESKÓ ZSUZSANNA ERDŐS ATTILA

Odooprojekt - fiatal műszakiak együttműködésének próbája és nemzetközi megmérettetése

Egy amerikai verseny egy egyetemek között zajló tízpróba, melyen az egyetemek diákcsoportjai egy 1 hónapos expo keretei között felépítik, bemutatják házukat a szakmai és a laikus közönségnek. Nemzetközi zsűri értékeli, pontozza az épületeket 10 szempont alapján.

Erre a megmérettetésre jutott ki először a közép-kelet európai régióból a BME „Odooprojektje”. A BME Építésztechnika Kara melléjük állt, de az egyetem szinte minden karától kaptak támogatást. Kisebb szakágakra és szakterületekre bontva a témavezetők segítségével dolgoztak együtt a 2 éves versenyperiódusban. A fiatalok az építészeti tervezési-kivitelezési folyamatokat ismertették, majd a gépészeti megoldásokat tárták a jelenlevők elé. Büszkén zárták előadásukat eredményeik ismertetésével.

A 18 induló közül ők hozták el a mérnöki tervezés és kivitelezés kategóriában a 2. helyet, az energiahatékonyság kategóriában a 3. helyet, a komfortkörülmények kategóriában a 2. helyet. A belsőépítészeti megoldásokra, a fenntarthatóságra, a mesterséges világításra különdíjakat kaptak.

BAKONYI PÉTER

PhD
címzetes egyetemi tanár

A 2013-as rendkívüli dunai árvíz jellemzése – hagyományos és korszerű árvízvédelmi módszerek tapasztalatai

Az előadó ismertette, hogy az 2013. évi júniusi rendkívüli dunai árvíz kialakulásához számos ok vezetett. Elsősorban az árhullámot megelőző rendkívül sok csapadék, melyet planetáris hullámok és meridionális áramlás hozott létre. Ennek eredményeként a vízgyűjtő területről hirtelen beérkező víz hirtelen emelte meg a Duna vízszintjét, így árhullám keletkezett. Az árhullám keletkezésében szerepe volt a tetőző vízállásoknak.

A kapcsolatot folyamatosan tartani kellett az árvízben érintett országok szakmai szervezetivel. Magyarországon az I. II. III. fokú, illetve rendkívüli védekezés elrendelése és végrehajtása szakaszosan történt. Az Országos Műszaki Irányító Testület összehangolt és folyamatos tevékenységére volt szükség.

Az előrejelzések elkészítésében közreműködött a VITUKI és a BME VVT – MTA-BME Vízgazdálkodási Kutatócsoportja. Az árvízi védekezés sikerében közrejátszottak az új eszközök, mérőeszközök, módszerek, melyekkel folyamatosan lehetett új adatokat nyerni és elemezni.

tevékenységei között szerepelnek a kutatás-fejlesztés, a tervezés, gyártás, a terméktámogatás, a technológiai transzfer és oktatás. Infrastruktúrájukra jellemző a legújabb szoftverek alkalmazása, ezekkel szimulációk végzése, mechanikai tervezések támogatása, ellenőrzés a 40 GHz-ig terjedő hálózatok és spektrum-analizátorok alkalmazásával. Folyamatosan tesztelik a környezetállóságot.

KAZI KÁROLY

BHE Bonn Hungary Elektronikai Kft. ügyvezető igazgatója

Exportképes High-tech elektronikai fejlesztések egy magyar vállalatnál

Az előadó ismertette, hogy a cég GaAs alapú félvezetők, Gunn-diódák, MESFET-ek gyártásával foglalkozik. Ezek gyakorlati alkalmazásai a mikrohullámú kerítés, a MOM távmérő, a Semilag mérőfejek előállításában követhetők nyomon. A cég

élet szereplőit. 1995-ben indult az Európai Unió Socrates programja. 2007-ben ez a program az Élethosszig tartó tanulás (LLP) címet kapta, melynek keretében az Erasmus (European Community Action Schemes for The Mobility of University Students) program kifejezetten a felsőoktatási intézmények fejlesztési törekvéseit segíti. 2014-ben befejeződött az LLP program és elindult az EU új projektje az ERASMUS+. A korábbi programcsomag egyes elemei eltűntek, mások gazdagodtak, de a felsőoktatást támogató ERASMUS mobilitási és partnerségi program kibővülve folytatódott, újraindult.

A Pannon Egyetem jelenleg több mint 32 ország, több mint felsőoktatási intézményeivel működik együtt az Erasmus+ mobilitási kapcsolat keretében.

FRIEDLER FERENC

a kémiai tudományok doktora

A Pannon Egyetem az innovációért

Az előadó elmondta, hogy kutatóegyetemként az intézmény elősegíti a versenyszféra, az üzleti élet, a helyi önkormányzat és a központi kormányzat összefogását a regionális és a határon átvágó oktatási, kutatási és fejlesztési programokban. A Pannon Egyetem összekapcsolja a tudományos és az üzleti

Kihelyzett ülés az MTA-MFA-ban

BÍRÓ LÁSZLÓ PÉTER

az MTA levelező tagja

22 év a nanoszerkezetek terén

BATTISTIG GÁBOR

PhD

Ionsugarak az anyagtudományban

Az elektromos áramot nagyon jól vezető, vékony, a hajlékony sikképernyőkben való alkalmazásnak köszönhetően egyre inkább

KACSUK PÉTER

az MTA doktora
laborvezető MTA SZTAKI

Felhő rendszerek
és felhő föderációk

A számítási felhő egy technológia, amely segíti a nagy számítási- és tárolási kapacitás menedzselését. A felhasználóknak skálázhatóságot, magas rendelkezésre állást és használat alapú fizetési lehetőséget biztosít. Az infrastruktúra üzemeltetőinek hatékony erőforrás-gazdálkodást, csökkentett adminisztrációs karbantartási költségeket ígér.

Az IaaS felhő szolgáltatás esetén a felhasználó a felhőből olyan infrastruktúrát kér el és állít fel, amire éppen szüksége van. Olyan mintha a boltban vásárolnánk, csak éppen sokkal gyorsabban megkapjuk. A felhőben kialakított infrastruktúrát

BÁRSONY ISTVÁN

az MTA rendes tagja

MFA: múlt- jelen-jövő?

a hétköznapijaink részévé váló grafént az alkalmazásokhoz szükséges nagy felületen gőzfázisú kémiai leválasztással lehet ésszerű áron előállítani.

A szemcsehatárok nagymértékben befolyásolják a makroszkopikus méretű grafénlemez tulajdonságait. Ahhoz, hogy az áram az adott terület egyik sarkából zavartalanul jusson el a másikba, fontos, hogy a szemcsehatárok ne rontsák le az elektromos vezetőképességet. Ennek biztosítása 2008-ban elsőként az MTA kutatóinak sikerült. Az MTA-MFA-ban számos kísérlet folyik a nano-szerkezetek kutatásában. A kihelyezett ülésen az intézmény történetéről és jelenéről lehetett részleteket megismerni.

* * * * *

épp úgy tudjuk használni, mint az üzletben vásároltat, csak nem az asztalunkon vagy saját géptermünkben fut, hanem egy távoli szerveren. A PaaS felhő szolgáltatásnál tipikusan szoftver fejlesztők számára ad olyan környezetet, amiben a fejlesztéseket úgy lehet elvégezni, hogy a fejlesztő rendszer alatti infrastruktúra el van takarva, de skálázható a felhőben.

Elkészült az MTA felhő/föderációs modellje. Ennek paramétereit: egyetlen beléptető portál valamennyi felhőbe, a felhasználó azonosítás EduID/EduGAIN alapon történik. Egységes a lemezkép tároló, egységes modellben használható. Szabványos a felhő interfészek támogatása, egységesített az elsőszámú rendszer.

A SZTAKI részt vesz az európai felhő projektben. Összefoglalóan, a felhő rendszerek nagy mértékben egyszerűsíthetik a kutatók számára a szükséges infrastruktúra felállítását, az infrastruktúra igény szerint méretezhető, a kívánt méret lehetővé teszi az alkalmazások végrehajtásának jelentős felgyorsítását, várhatóan nagyszámú előre gyártott alkalmazás, mint SaaS szolgáltatás áll a kutatók rendelkezésére.

* * * * *

DUDÁS LEVENTE

egyetemi tanársegéd

GESCHWINDT ANDRÁS

ny. egyetemi adjunktus

Két év a világűrben: MASAT-1 születése és élete

2007-ben kezdődött a MASAT 1 fejlesztése a BME két tanszékének (a Szélessávú Hírközlés és az Elektronikus Eszközök Tanszék) közreműködésével. Megépítették az egy dm³ térfogatú műholdat. 2011 októbere környékén az Európai Űrügynökségtől Hollandiából keresték meg őket, és lehetőséget kínáltak a VEGA1 hordozórakétával történő kilövésre. Két másik, egy lengyel és egy francia műholddal egyszerre történt a kilövés Francia-Guyanában 2012. február 13-án. Fél órával a kilövés után kezdődött az antennanyitás, ez biztosította a kommunikációt a Földdel.

Az elsődleges földi vezérlő a BME legmagasabb épületén található. Az erre kialakított helyiséget villámvédelemmel, hő-

és hangszigeteléssel, fűtéssel látták el. Ezt a helyiséget bemutató és oktató helyiségként is használják. Középiskolák fizika szakkörösei részére kifejlesztettek egy MASAT1 vevőt, ez egy számítógép USB portjába bedugható készülék, és így lehet vételezni a MASAT1 jeleit. 100 perc alatt kerüli meg a Földet, a földi vezérlővel irányítani tudják, hogy merre nézzen a kamera. A műhold az élettartam végén bezuhan a légkörbe, és ott elég.

BALÁZS LÁSZLÓ

a GE innovációs vezetője

Intelligens világítási rendszerek

Az előadó utalt arra, hogy néhány éven belül várhatóan csak LED-alapú világítás lesz a piacon, a felhasználásban az energiatakarékosság, gazdaságosság szempontjait is figyelembe véve. Olyan fejlesztési terveket tűztek ki maguk elé, mellyel az európai 2020-as stratégiai célkitűzésekre reflektálnak, azaz

* * * * *

DUTDITS ÁDÁM

a SAP Hungary egyetemi
kapcsolatokért felelős igazgatója

The New SAP – Innovation for a Better-Run World

A SAP Hungary munkatársai több mint 30 különböző iparág igényének megfelelő szoftvert fejlesztettek. Ma 67000 ember dolgozik az SAP-nál az egész világon. Magyarországon a

* * * * *

KATONA TAMÁS

az MTA doktora
a MVM Paksi Atomerőmű Zrt.
tudományos tanácsadója

A relatív igazság és az igazság relativizálása

Az előadó utalt arra, hogy az atomerőmű tervezésénél nem elég a hétköznapi józan észre hivatkozni, s nem elég a szokványos ipari gyakorlatra jellemző gondosság. A rendkívül kis valószínűségű eseményekre kell felkészülni. Az atomerőmű

* * * * *

BALÁZS GÉZA

a nyelvtudományok kandidátusa
ELTE tanszékvezető, egyetemi tanár

Hagyjuk vagy fejlesszük: A magyar műszaki nyelv jelenéről és jövőjéről

A nyelvben olyan tendenciák figyelhetők meg, amelyeket a nyelv változása, fejlődése eredményez. A nyelvet több hatás is éri: az angol nyelv hatása, a tudomány nemzetköziesülése, a multikulturalizmus, az informatikai világ hatása, a kifejezés

energiarendszerek kiépítésére törekcsenek, melyek hatékonyak, segítenek abban, hogy a széndioxid kibocsátás csökkenjen és bevonják a megújuló energiaforrásokat. Ezt a munkát konzorciumi partnereikkel – az MTA SZTAKI, az MTA MFA, BME – együtt végzik.

A konzorciummal végzett fejlesztések keretében olyan közvilágítási rendszer kidolgozásán dolgoznak, mely egy világítási és egy energetikai fejlesztési részből áll. A világítási rendszer egy adaptív világítási rendszer, amely automatikusan szabályozza a fényerősséget a forgalom függvényében. A rendszerhez tartozik egy mini naperőmű, melyet egy épület tetején helyeznek el. A nappal megtermelt energiát akkumulátorokban tárolják. Az így tárolt energiát az éjszakai világítás biztosítására hasznosítják.

MOL, a Richter, az OTP is szerepel a „top 200”-as listájukon, de a világ legelismertebb cégei is az SAP rendszereit használják. A rendszerek, melyek az Internethez kapcsolódnak, elképzelhetetlen adatmennyiséget kezelnek, és ezek a statisztikák szerint 18 hónaponként megduplázódnak. Négy olyan terület van, melyen fontos a cégnek jelen lenni: a cloud, a mobil, a közösségi média, valamint a „Big Data”. Ha a cégek nem akarnak lemaradni, akkor olyan informatikai technológiák alkalmazására kell törekedniük, mint az SAP Hana platformja, ami 3 másodperc alatt le tudja nyerni az említett adatokat, ráadásul mindezt mobil eszközökkel is.

Az előadó kiemelte, a BME-vel, az ELTE-vel, a Corvinussal és az Óbudai valamint vidéken a Miskolci Egyetemmel való szoros kapcsolatukat.

* * * * *

biztonságos voltát nem könnyű belátni. A civil ellenőrzés lehetősége korlátos, de fontos szerepe van a törvényes eljárások ellenőrzése, a biztonsággal ellentétes érdekek háttérbe szorítása terén. A civil ellenőrzés korlátai miatt óriási a mérnökök, tudósok felelőssége. A tudós, a mérnök tevékenysége a társadalmi-kulturális közegben s meghatározott struktúrákban zajlik, gazdasági, politikai hatásoknak kitéve. Elkerülhetetlen, hogy az érdekek között kompromisszumokra kényszerüljenek a szakemberek. El kell érniük, hogy a kompromisszumok ne a biztonság és a magas műszaki színvonal rovására jöjjenek létre. A biztonságot a szisztematikus felkészülés és a megfelelő hazai szakmai kapacitások megeremítése és helyzetbe hozása szolgálja, mert döntő szerepe van az emberi, szervezeti tényezőnek.

* * * * *

gyorsulása, egyre nagyobb tömegű információ, gyorsfordítás, divat, felszíniesség.

A szaknyelv integrálódása a köznyelvbe mindennapi jelenség, melynek drasztikusan ellenállni nem lehet és nem is célszerű. „A magyar nyelv a világ azon pár tucat nyelvéhez tartozik, amelyen mindenről lehet anyanyelven beszélni.” (Fábián Pál) Bár „ha a szaknyelvek elvesztik anyanyelvviségüket, akkor előbb-utóbb az anyanyelv is követi őket”, mégis meg kell találni a kompromisszumos megoldásokat.

Az előadó szerint a helyes út a tudatos szaknyelvművelés, a szaknyelvi kutatások összehangolása, az időben történő reagálás, annak hatékony felmérése, mit érdemes és hogyan fordítani, „magyarítani”. A szaknyelvek művelőinek tudatosan törekedni kell a közérthetőségre és az egységes terminológiára.

LOSONCZI ÁRON

a Litracon Kft. ügyvezetője

Litracon – Fényáteresztő beton

Az üvegbeton különlegességét a nehézség és tömörség valamint a transzparencia ellentmondásossága adja. Ez a beton szinte ugyanúgy használható, mint a hagyományos, de fény felé tartva, megvilágítva áttetsző. Ezt a beleépített üvegszálak teszik lehetővé. Elsődlegesen az esztétikai tulajdonságai miatt szeretik. Válaszfalak, díszfalak, recepciós pultok, utcabútorok, sőt padlóburkolatok elkészítésére kaptak megrendeléseket. Az üvegbeton tulajdonságainak köszönhetően hátulról projektorral is megvilágítható, így színeket, formákat lehet

megjeleníteni rajta keresztül. 2007-ben a feltaláló kifejlesztette a pixelbetont. Ez egyrészt alternatíva az üvegbeton helyettesítésére, másrészt a technológia olcsóbb.

A két beton feltalálására Losonczi Áront számos nemzetközi és hazai design- és innovációs díjjal jutalmazták. Megkapta a Magyar Örökség és a Gábor Dénes-díjat.

* * * * *

ASZÓDI ATTILA

Prof. dr. habil
egyetemi tanár, BME Nukleáris
Technikai Intézet, kormánybiztos

**A paksi új blokkok építésének
energetikapolitikai, nukleáris
biztonsági, műszaki és
környezeti aspektusai**

Az előadó bevezetőjében utalt arra, hogy 9000 MW beépített kapacitás van ma a magyar villamos energiarendszerben. A mai magyar erőművi rendszerben két erőmű van, ami érdemben villamos energiát termel; a Paksi négy blokk és a Mátrai Erőmű. A többi erőmű alacsony kihasználtságú. Ebből az következik, hogy az ország egyre nagyobb mértékben épít a villamos energia importjára. Jelenleg több mint 28 %-a a

villamos energiának külföldről érkezik. 7300 MW új termelő kapacításra van szükség 2030-ig ahhoz, hogy a villamos energiatermelő rendszer megfelelően működjön. Nagyon magas a magyarországi villamosenergia-import aránya, ez hosszú távon akár az ellátás biztonságát is veszélyeztetheti.

A kieső hazai kapacitások pótlására a következő 8-10 évben legalább 4-4500 MW új erőművi kapacitás létesítése szükséges. Ennek egyik alapja az új paksi blokkok építése, de emellett legalább 1500 MW megújuló kapacitás rendszerbe állítása is szükséges. Egyébként az elfogadott energiastratégia is ezzel számol, kiegészítve a mátrai lignitvagyon hasznosításával.

A napirenden lévő paksi bővítés eddig megismert várható költsége pedig megfelel a nemzetközi trendeknek, arról nem is beszélve, hogy ilyen hosszú távra ma a pénzügyben nem lehet forráshoz jutni, ezért előnyös az orosz ajánlat. A nukleáris energiatermelés az ellátás biztonsága szempontjából is előnyös, mert a gáz, vagy kőolaj szállítások kiszolgáltatott helyzetével szemben a nukleáris fűtőelemekből már jelenleg is kétvényi készletet tárolnak Pakson, így bármilyen krízishelyzet esetén még évekig garantálható a villamosenergia-termelés.

* * * * *

BOROS ANDRÁS

a Nokia fejlesztési igazgatója

**2020: A Nokia technológiai
víziója**

A Nokia fejlesztési ágazata 100%-ban magyar innováció eredménye. A BME kutatócsoportjával együttműködve hozták létre.

A 90-es évek a 2G-s mobilhálózatokról szóltak. A meghatározó szolgáltatások a hanghívás, a szöveges üzenetküldés volt. A második generációs hálózatok már nem tudták kielégíteni a megnövekedett adatforgalmat.

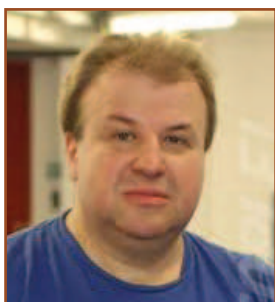
Ezután az Apple iPhone terméke forradalmat indított el. Könnyedén elérhetővé tette az internetes szolgáltatásokat a mobilitást értékelő felhasználó számára is. A 2010-es évek

meghozták az okos telefont a teljes mobilitás biztosítása mellett, az LTE hálózatok még több sávszélességet biztosítanak a végfelhasználók számára. Ezzel párhuzamosan új iparág is született: machine-to-machine, a mobil kapcsolattal rendelkező eszközökből építkező új rendszerek.

A Nokiánál hisznek abban, hogy 2020-ra a mobil hálózatnak 1 Gb/ajts személyre szabott adatforgalmat kell tudnia biztosítani naponta, profitábilis módon. A hálózat kapacitása a jövőben sem lesz végtelen, ezért a hálózati erőforrások kihasználásának optimalizálása elengedhetetlenül fontos. Szintén nagyon fontos az energia felhasználás csökkentése. Jelenleg az üzemeltetési költségek 10-50%-áig terjed az energiaköltség. A kutatás a Big Data és a hozzá kapcsolódó analitikai technológiákat célozza, míg a fejlesztés a CEM termékek fejlesztésére irányul.

A harmadik pillér a felhő alapú számítás és a cloud computing. A platform virtualizáció segítségével elválasztják a hagyományosan vertikálisan integrált rendszereket hardverre és szoftverre. Az „open flow” ilyen értelemben a hálózatot dinamikusan programozhatóvá teszi.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a Nokia Networks-ben folytatott cloud-os fejlesztések egyik legjelentősebb központja Budapest.

VARGA SZABOLCS

a Prezi termékhonosításért felelős szoftvermérnöke

Meddig tudunk duplázni?

Az elmúlt tíz évben innovatív technológiák kutatásával és művészeti projektek szervezésével foglalkozott a cég a vegyes valósággal operáló médiafelületektől elkezdve a „csináld magad!” projektekig.

A Microsoft PowerPointja konzerválta a korábbi technikai akadályok határai mentén kialakult módszert, az egymás után következő slide-okat.

A Prezi éppen ezt az alapvető korlátot rombolja le elsőként, ugyanis itt nincs dia vagy bármely más korlátozó dimenzió. A szerkeszthető felület egy szinte végtelenségig

zoomolható tér, amiben szabadon lehet mozogni, így újszerű vizuális hatást érnek el.

Mivel a Prezi egy internetes szolgáltatás, ezért a számítógépre semmilyen programot nem kell letölteni, nem kell telepíteni, mindössze regisztrálni kell, és egy böngészőből megnyitni a szerkesztőt. A webes felületen bejelentkezve a felhasználók láthatják saját prezentációikat, a megosztottakat, illetve a nem fizetők által gyártott preziket. A fizetős változatok közül is van egy kisebb „Enjoy” csomag, ahol nagyobb a tárhely, nincs vízjel, lehet tárolni a preziket, míg a nagyobb „Pro” csomaghoz már offline szerkesztő és különböző vállalati igényeket kielégítő extrák is járnak. A program jelenleg 8 nyelven érhető el.

A cégben igyekeznek megfelelően motiváló környezetet biztosítani az alkalmazottaknak, hogy mindenki a leghatékonyabban valósíthassa meg kreatív ötleteit, lássa el feladatait. Persze ahogy a cég nő, az alkalmazottak száma is nő, így team-ekre osztják az alkalmazottakat, és így próbálják biztosítani az inspiratív környezetet. A Prezinél oktatásokat, képzéseket tartanak úgy a felhasználóknak, mint az értékesítőknél egyaránt.

* * * * *

WAHL ISTVÁN

Evopro System Engineering Kft. járműfejlesztési üzletág vezető

A MODULO autóbusz családban rejlő lehetőségek az energia minimalizálás, az emisszió csökkentés és a költséghatékonyság terén

A közlekedésszervezőket a következő kérdések érdeklik: Mi az utazási igény? Lehet-e olcsóbban üzemeltetni? Milyen az infrastruktúra kialakítása? Figyelni kell a káros anyag kibocsátásra, a zajkibocsátásra, az elektromágneses zaj kibocsátásra.

Fontos szempont az utak kímélése. Az infrastruktúra szempontjából lényeges még az újrahasznosítás. Az üzemeltetőnek

fontos, hogy olyan járműcsaládokat tudjon használni, amelyek az utasforgalom függvényében variálhatóak. Nemcsak a beszerzési ár, de az üzemeltetési és karbantartási költségek, az élettartam is motiválja az üzemeltetőt. Amit az Evopro System Engineering Kft-nél kifejlesztettek, az egy járműcsalád.

Igy 3-6-9 m-es járműveket tudnak kialakítani. Ez a kialakítás költségkímélő, mert egyszerűbb a gyártósor. Üvegszál kompozitból készülnek a buszaik. Egy 9 m-es járműnek a tömege 1,2 tonna körüli. Ebből adódik a járművek legtöbb előnye. Az össztömeg és a saját tömeg is kedvezőbb, mint az acélvázazásé. Kisebbségi komponenseket tudnak használni hozzá, akár a futóművekről, akár a hajtásrendszerről beszélnek, így az energiafelhasználása is kedvezőbb.

A járműnél nincsen alváz, ez egy önhordó struktúra. Nincs benne semmilyen fémszerkezet. A szilárdsági mutatók ellenőrzésére komoly tesztek hajtottak végre. A belső tér nagyon tág, és kényelmes. Lítium vasszulfid akkumulátorokat építenek egymásra a busz hátsó részében. A motor teljesítménye is fontos tényező. A jármű dinamikája nagyon jó. A könnyű szerkezet, nagyobb teljesítményt biztosít még „hegyemenben” is.

* * * * *

BESKID VILMOS

Ericsson Magyarország K+F Központ kutatás-fejlesztési igazgató

Kutatás-fejlesztés az Ericssonnál

Az előadó ismertette, hogy az Ericsson helyválasztását az motiválta, hogy a Budapesten található legnagyobb egyetemekhez „séta távolságra” vannak. Komoly kapcsolatokat ápolnak az egyetemekkel, mint a BME-vel, az ELTE-vel, a Miskolci és a Szegedi Egyetemmél. Mottójuk: „Együtt teszünk, hogy együtt legyen jó”.

2009-ben, és 2012-ben megkapták a Legjobb munkáltató

díjat. Ezen kívül 2009-ben a leginnovatívabb cég lett, a 2010-es és 2011-es években megkapták Az év leghatékonyabb cége, 2014-ben a Legintelligensebb cég-díjat.

A termékeiket, szolgáltatásaikat a kezdeti ötlettől a piaci kivitelezésig menedzselik. 1200 magasan képzett mérnököt alkalmaznak, a munkában részt vesznek PhD fokozattal rendelkezők és PhD fokozatukon éppen dolgozó hallgatók is. Tudatos munkaszervezésük olyan, hogy a kutatásban részt vevő alkalmazottaiknak meghatározott idő után a fejlesztésben is részt kell venni szakmai fejlődésük érdekében. Az egyetemekkel, az ott működő laborjaikkal iparorientált projekteken dolgoznak együtt.

8%-ban alkalmaznak hölgyeket, ami a magyarországi átlagnál magasabb. Évente legalább 50 szabadalmat jegyeztetnek be, elsősorban Amerikában. Nagy hangsúlyt fektetnek az innovációs fejlesztésre, a motivációra.

GRESCHIK GYULA

szerkezettervező
TentGuild Eng.Co., Builder, Co.
USA

**Az örvénymintás hajtogatás
és egy űrbéli napelemrendszer
konceptiója**

Az űrszerkezet-tervezés meghatározó része a jó térkihasználású (kompakt), de szétnyílásra képes tárolás kinematikai, gépészeti és statikai tervezése. Lapszerkezetek (napelem rendszerek, fotonyszűrő-alapú optikai elemek, hullámterelő antennák, árnyékolásra vagy fényvisszaverésre szolgáló filmszer-

kezetek, stb.) esetén az origami világából tervezőként merített ihletet az előadó.

Az origami jellegű hajtogatási rendszerek között izgalmas helyet foglal el a szerkezettervezés világába mintegy húsz éve betört örvénymintás megoldás. Ennek egyszerűsége csalóka: elméletileg csak részben feltárt, lényegében tapasztalatilag igazolt koncepció, amelynek az ideális mechanizmustól való eltéréssel nem precíziós alkalmazások esetén „nem kell” foglalkozni. E hiányosság azonban a tökéletlenségekre való érzékenység fényében a felszínre kerül, és a még nem számszerűsített problémák áthidalása érdekében a tervező újszerű konstrukciós megoldásokra kényszerül.

Az előadás ilyen előzetes terv hátterét, születését és néhány érdekes részletét mutatta be a nagy napelem rendszerek világából, amelyek fejlesztését az Amerika Egyesült Államok Nemzeti Repülési és Űrügynöksége (NASA) mint több távlati elképzelés kulcstechnológiáját támogatja.

* * * * *

VICSI KLÁRA

az MTA doktora
az Akusztikai Osztályközi
Állandó Bizottság elnöke

**A gyermekrendezvények
hangerősítésének vizsgálata
és törvényi szabályozása**

Az előadó ismertette, hogy a tudományos bizottság a gyermeket érő zaj egészségkárosító hatásait vizsgálta. Feltérkér-

pezték más országokban létezik-e és ha igen, milyen szabályozás. Ezek figyelembevételével szakértők bevonásával igazolták a szabályozás szükségességét. A munkában orvosok akusztikus szakemberek valamint informatikai szakértők vettek részt. Létrehoztak egy honlapot a nagyközönség számára <http://www.ovdafuled.hu/> elérhetőséggel.

A méréseik összegzése, illetve azok kiértékelése után rendelkezési javaslatukban indítványozták, hogy a gyermekműsorokat kötelező legyen besorolni az általuk javasolt kategóriák szerint, kötelező legyen a hallgatóságot előre tájékoztatni a besorolási kategóriákról, vagyis kötelező legyen a vállalt zajkategória feltüntetése. Javasolták, hogy a hangszüregzők 5 m-es hatósugarában kötelező legyen védőkörlet állítása, és az előadás alatt a megadott kategória-sáv betartása.

Természetesen a szabályozásnak csak akkor van értelme, ha a betartásukat ellenőrzik, és szükség esetén szankciókat foganatosíthatnak, amennyiben a szabályokat megszegik.

* * * * *

BÍRÓ JÓZSEF

az MTA doktora
BME

skálafüggetlen, azaz a csomópontok eloszlása logaritmikus skálán egyenes. Ha gráfként reprezentálják a hálózatot, akkor az ún. klaszterezettségre utaló háromszögek száma relatíve magas. A kutatócsoport a navigációt, mint a hálózatok egyik alapvető funkcióját tekintette kiindulási pontnak.

Az ő modelljük lehetőséget ad arra, hogy megnézzék, a navigáció, mint funkció milyen hálózati struktúrát generál. Ha a modellt euklideszi térbe helyezik, nagyon hasonló hálózatot generál, mint az emberi agy. A Bolyai-féle hiperbolikus geometriát alkalmazva internet-szerű topológiát ad vissza a modell. Ez a modell a valós hálózatokhoz képest kevesebb élt generál, azt a minimális élszámmal rendelkező hálózatot adja meg, ami már maximálisan navigálható.

A modell precizitása a valós hálózatokra vonatkozó mérések alapján 80-90 %-os, azaz a modell által generált élek ilyen magas százalékban benne vannak a valós hálózatokban. Az ő modelljük előnye, hogy a hálózatok teljesítményét növelhetik drasztikus beavatkozás nélkül, hiszen nem a struktúrát támadják, hanem a funkciót. Szükség esetén azokat az éleket kell a gráfból kiszedni vagy azokat a hiányzó éleket a gráfba betenni, amik kritikusak a navigáció szempontjából.

A megjelent cikk nyomán együttműködés indult brazil agykutatókkal, akik beteg agyban próbálják azonosítani a hiányzó összeköttetéseket. Az ő modelljük alapján meg lehet határozni, hol kell beavatkozni egy hiányzó él létrehozása érdekében megfelelő terápiais módszerekkel.

GULYÁS ANDRÁS

PhD
BME

**Az Internet és az emberi agy (és
más hálózatok) közös vonásai**

Bíró József, kutatócsoportja a Nature Communications folyóiratban megjelent cikkükről beszélt. A hálózattudomány olyan valós hálózatokat vizsgál, amelyek fokszámeloszlása

FEGYVERNEKI GYÖRGY

PhD
Nemak Győr Kft., termék- és Folyamatmérnökség vezető

Növelt fajlagos teljesítményű motor-hengerfej öntvények fejlesztésének metallurgiai vonatkozásai

A cég a hengerfejek és a motorblokkok gyártásával fejlesztésével foglalkozik. Európában az ilyen profilú cégek közül a Nemak a legnagyobb. Olvasztás területén kizárólag alumínium-szilícium bázisú ötvözetet használnak. Öntés szempontjából a céges csoport által szabadalmaztatott gravitációs

kokilla öntés és billenő kokillás öntés együttes technológiáját alkalmazzák. Az öntvények belső üregeit homok magok segítségével alakítják ki.

3 millió hengerfejet gyártanak évente. Az előadó a forgácsoló technológiák kapcsán hangsúlyozta, ők készterméket állítanak elő. Ez nagy hozzáadott értéket jelent. A hengerfejek 100 %-osan hőkezelték. A kész termék áthalad egy ellenőrző soron, ami méretellenőrzést, tömörség ellenőrzést, vizuális ellenőrzést jelent. Kutatásaik abban az irányban haladnak, hogyan lehet kisebb fogyasztással megfelelő teljesítményt elérni úgy, hogy közben eleget tegyenek a törvényi előírásoknak is. Ők elsősorban a motor technológiában, a súlycsökkentés irányában és a hajtóművek fejlesztésével tudnak az előírásoknak hatékonyan megfelelni. A káros anyag kibocsátás mellett innovatív megoldásokkal foglalkoznak. A cégen belül fontos szerep jut a tulajdonság javító eljárásoknak, a határfelületi jelenségek kutatásának.

* * * * *

BALÁZS MIHÁLY

Kossuth-díjas építész,
a BME tanszékvezető egy. tanára

Két kép építészetről

Nem szokványos megfogalmazásban lehetett hallani az építészetről, illetve annak két arcáról. Azok a jelenségek, amelyek a ma emberét körbeveszik, nagy hatással vannak az építészetre, azon belül is az építészeti oktatásra.

Az építési logika jellemzi az adott közösség helyi tudását, alkalmazkodik a táji és kulturális környezethez. Építészeti szempontból is érdekesek a vándorló közösségek építészeti szokásai, amelyek folyamatosan alakítják a helyi tudást. Az ember a természet része, így a természet alakulása is állandó változásban tartja az építészeti szokásokat.

A műépítészet kötött, mint az írás, a népi építészet szabadon formálódik, mint a beszéd.

A két kép, amely az építészet két arcát mutatja be, a világ megosztottságáról, az egyenlőtlenségekről és az egyre mélyülő feszültségekről tanúskodik. Az egyiket az elemi emberi igények, a másikat a jólét és a pénz logikája vezérli. Az egyik mögött ott áll a mérnöki tudás, a másik mögött a szegénység. A feszültség oka az aránytalan változás, a beszűkült élettér.

A jelen kor két legnagyobb kihívása a túlnépesedés és a klímaváltozás. Az emberiség legnagyobb része – létszámát és földrajzi kiterjedését tekintve egyaránt – olyan helyen él, amelyet csökkenő ivóvízkészletek, szélsőséges klimatikus viszonyok, mélyszegénység jellemez. Keveseknek adatik meg az a luxus, amely a csúcstechnika széles palettáját alkalmazva, szemtelgyönyörködötve, a jólét minden biztosítékát magán hordozza. Az egyensúlytalanság mindig az egyensúlyra törekszik, ez népvándorlást eredményezett évszázadok óta. Ez természetesen újabb feszültségeket hordoz magában.

Az előadó hangsúlyozta, az építészetnek van tennivalója, de önmagában megoldást nem tud adni. Nem fölösleges a műépítészet, a presztízsepítészet és a mérnöki tudás. A két világ – a szegény és a fejlett – még sokáig együtt fog élni, de közös felelősség az arányok változtatására irányuló törekvés. Ehhez a törekvéshez próbál hozzájárulni a szolidáris építészet.

* * * * *

VASÚTH MÁTYÁS

PhD
a Wigner Fizikai Kutatóközpont tud. főmunkatársa, a magyar VIGRO csoport vezetője

A gravitációs hullámok és megfigyelésük

Az előadó bevezetőjében utalt arra, hogy a testek gyorsuló mozgása hullámokat kelt. A két egymás körül keringő fekete lyuk ugyanígy hullámokat kelt. Ezeknek a hullámoknak amplitúdója és frekvenciája egyaránt növekszik az összeolvadás után. Ezek távoznak a rendszerből, és az apró változások, amik a térben távolságváltozásokkal jellemezhetők, végül a forrást elhagyva elérik a Földet, és ott is apró változásokat okoznak. Ezeket az apró távolságváltozásokat kell észlelni a gravitációs hullámok közvetlen megfigyeléséhez.

Erre kétfajta eljárást dolgoztak ki a kutatók. A 60-as évek végén

a rezonáns detektorok szolgálták a megfigyelésekre. Egy nagytömegű alumínium hengernek a saját rezgéseit vizsgálták, annak érdekében, hogy a gravitációs hullámok által indukált feszültségek által keltett rezgéseket mérjék. Ezeknek az érzékenysége és frekvenciatartománya nem volt megfelelő, ezért elkezdődött a lézer interferométerek fejlesztése. Ilyennel sikerült igazolni a gravitációs hullámok létezését.

2010 után az amerikai LIGO detektorok fejlesztésének köszönhetően megnövekedett a mérőműszerek érzékenysége. Az európai VIRGO detektorok fejlesztése 2016 őszétől érheti el a megfelelő szintet. Karhossza 3 km. 7-7,5 magasságú tornyokban elhelyezett tükrök között mozog a lézertény, és ezek változásával méri a gravitációs hullámokat. A szeizmikus izolációval 10^{-9} – 10^{-13} nagyságrendű csillapítás érhető el, a megfelelő 100 Hz-es frekvenciatartományban. A LIGO karhossza 4 km. Amerikában 3000 km távolságra 2 detektor is található. A gravitációs hullám erőssége $1/\sqrt{\text{Hz}}$ mértékegységben 10-21 nagyságrendű relatív hosszváltozást okozott a karokban. A hullámjeleket mind numerikus szimulációkkal, mind perturbatív számolásokkal lehetett rekonstruálni. 26 és 32 naptömegű fekete lyuk olvadt össze, és az összeolvadás után egy közel 60 naptömegű fekete lyuk keletkezett. A tömegvesztés, az abból felszabaduló energia 3 naptömegnyi volt.

FÖLDESI PÉTER

SZIE rektora

SZAUTER FERENC

SZIE

Kihelyezett ülés Győrben

A Széchenyi István Egyetem dinamikusan fejlődő egyetemként folyamatosan megújítják képzéseiket, a térség gazdaságával, a munkaadókkal eredményes kapcsolatot alakítottak ki. Sikeres pályázatokkal, több térségbeli céggel együttműködve olyan tudományos-kutatási programokat indítottak, amelyek bizonyítják, hogy a győri egyetem és a győri, a térségi gazdaság kapcsolata szoros.

A Járműipari Kutatóközpont küldetése hogy segítse a fenntartható mobilitást, fókuszálva a hibrid és elektromos járművekre, valamint az intelligens közlekedési rendszerekre. Főbb tevékenységeik között kiemelt szerepet kapnak a kutatás-fejlesztési tevékenységek, a kutatásfejlesztési infrastruktúra biztosítása valamint a hallgatók mentorálása. A kutatóközpontban a környezetkímélő és balesetmentes közlekedési rendszerek kifejlesztésével foglalkoznak.

Az egyetem kapcsolatrendszerében kiemelt szerepet tölt be a Magyar Tudományos Akadémia és az MTA SZTAKI. Szakmai kapcsolataik az egész országra kiterjednek. Ipari partne-

LÁM ISTVÁN

a Tresorit Kft. társalapítója,
ügyvezető igazgatója

Tresorit – egy innovatív vállalkozás története a titkosítással

A jelenlegi felhőszolgáltatásokkal van egy probléma. Amikor felkerül az adat a szolgáltatóhoz, akkor egy nemzetközi korlátlan licenccel kap a felhasználó. Az általános felhasználói szerződésben szerepel, hogy az adataikat használhatják, módosíthatják, megoszthatják. Ha a felhasználó nem is engedélyt az adatai hozzáférésehez, a szolgáltató akkor is használhatja, továbbértékesítheti azokat.

Jelenleg a felhőben a titkosítás csatornatitkosítással (SSL) történik. A Tresorit Kft. megközelítése az volt, ők úgy tárolják az adatokat, hogy ők maguk sem férnek hozzá. A felhasználó adataihoz csak akkor férhet más is hozzá, ha a felhasználó azt maga osztja meg. Ezt ők kliens oldali titkosításnak nevezik.

A Tresorit Kft. egy egyszerűen használható, felhőalapú,

reik garanciát biztosítanak a tudástranszfer biztosítására. Továbbra is aktívan részt akarnak venni a hazai kutatás-fejlesztésben, kiváló szintű kutatási szolgáltatásokat kívánnak biztosítani a partnereik felé.

Osztályunk a kihelyezett ülés keretében látogatást tett a győri egyetem kiemelten fontos vállalati partnerénél, az Audi Hungariánál. A vállalati prezentáció keretében megtudhattuk, hogy a győri gyár a világ legnagyobb motorgyára, 2016-ban 1.926.628 motor és 122.549 jármű gördült le a gyártósorokról. A munkatársi létszám 2016 végén 11.631 fő volt.

2016-ban gördült le a vállalatnál az egymilliomodik autó és került legyártásra a 30 milliomodik motor. Mindez egy TT RS formájában.

A termékfejlesztés elemei közül az alkatrésztervezés, a sorozatgyártás fejlesztése kiemelkedő szerepet játszik. Ezek keretében virtuális elemzéseket, próbapadi vizsgálatokat, vezetési tesztek hajtanak végre.

Nagy hangsúlyt fektetnek a motor- és járműgyártás műszaki támogatására és az innovációs folyamatokra.

FESZTY DÁNIEL

AUDI Hungária Motor Kft.

* * * * *

biztonságos fájlzinkronizáló szoftvert fejlesztett ki. A kliens titkosítás lényege, hogy letitkosítja az adatot a kliens oldalán egy kulccsal még a felhőbe kerülés előtt, amit nem adnak ki a szervernek, és végig az egész úton a fájl titkosítva marad. Ők csak az adattárolást biztosítják, viszont náluk az adat már anonimizált.

A felhőből letöltve csak azok képesek dekódolni az adatot, akiknek a tulajdonos erre kifejezetten jogosultságot adott. A Tresorit szoftverének különlegessége, hogy a titkosított tartalmak újratitkosítás nélkül megoszthatók, illetve a megosztás visszavonható.

Az ötlet és a megvalósítás után az volt a kérdés, hogy jutnak el minél gyorsabban, minél több klienshez. 2013 áprilisában kiadtak egy 50.000,- dolláros felhívást, amit annak ajánlottak, aki egy általuk titkosított felhasználói adatsort feltör. Továbbmentek és kinyitották a szervereket, teljes hozzáférést adtak hozzá. Ezen a pályázaton egyetemek, IT csoportok vettek részt, de senki nem tudta feltörni a céladatbázist. Ez volt az igazi áttörés, ezt követően másodpercenként jöttek a felhasználók. Erre a terhelésre az alapító már nem volt nyolcadmagával felkészülve. Ekkor döntötték el, hogy bővülnek. Most már több mint 180 országban vannak jelen.

A Tresorit Kft. számos rangos díjat és versenyt nyert, mint például a Global Security Challenge Európai díja vagy az Intel Challenge kelet-európai döntője, Gábor Dénes-díjat. Az alapító felkerült a Forbes listájára.

FARKAS ISTVÁN

az MTA doktora
az Energetikai Tudományos
Bizottság elnökhelyettese

PÁLFY MIKLÓS

a Solar-System Kft. ügyvezető
igazgatója

VARGA PÁL

a Naplopó Kft.
ügyvezető igazgatója

Napenergia hasznosítás – hazai és nemzetközi helyzetkép

A napenergia hasznosítás magyarországi bevezetésének a 80-as évek közepén a Magyar Napenergia Társaság állt az élére. A társaság szakcsoportjai a következő területekkel foglalkoznak: napenergia építészeti hasznosítása, napenergia fotovillamos hasznosítása, napenergia mezőgazdasági hasznosítása, napenergia hőhasznosítása, energiapolitika, szoláris hőszivattyúk fejlesztése, alkalmazása. 10 évvel ezelőtt a termikus, tehát a napkollektoros hasznosításnak sokkal nagyobb jelentősége volt. Az Európai Unió tekintetében 80%-ban inkább ezekben vettek részt fejlesztőként, bírálóként a magyarok.

Mára ez az arány a fotovillamos, napelemes rendszerek javára fordult meg. A napkollektoros rendszerek technológiája

jól kidolgozott. A fotovillamos rendszereknél még nagyon sok innováció várat magára, mivel ott a hatásfok még meglehetősen alacsony. Ha a termikus hasznosítást tekintik, a fejlődés mértéke a legdinamikusabb. Nagy figyelmet szentelnek a napenergiás hűtés-fűtés rendszerek kifejlesztésének. A napenergia hasznosításban az energiatárolás a legnagyobb probléma. Ezért nagy rendszerek kialakítása még nem megoldott, de használati meleg víz, kombinált rendszerek fűtése, uszodai meleg víz előállítás, távfűtés biztosítása napenergia hasznosítással már Magyarországon is elterjedt. Az Unió 2020-ra el szeretné érni az 1 m² napkollektor/fő arányt, a passzív hasznosítás tekintetében 2030-ig az új épületek 100 %-ban használjanak megújuló, illetve napenergiát. A felújított épületekhez ezt az értéket 50%-ban határozták meg. A fotovillamos energiában, laboratóriumban, a kristályos napelemek kb. 45% körüli hatásfokot biztosítanak, miközben a piacon lévő eszközök 18-20%-ot hatásfokkal működnek.

Solar System Kft-nél a VKI-Pannonglas Solarlaboratóriumban kifejlesztett 15%-os hatásfokú, egykristályos Si napelemek fejlesztését és az ezekből épített berendezések gyártását végzik, továbbá oktatási berendezések, kváziautónóm áramforrások kifejlesztésével foglalkoznak, részt vesznek európai és hazai PV Platformok munkájában.

A napkollektoros rendszerek beépített összes teljesítménye a 2000-es év 62 GWth-ás (89 millió m²) értékről 2015-ig 435 GWth-ra (622 millió m²-re) növekedett, az éves napenergia hozam értéke pedig 51 TWh-ról 357 TWh-ra. (Magyarország bruttó végső energiafogyasztása 2014-ben 673 PJ=187 TWh). A napkollektoros piacára 2000 és 2013 között a folyamatosan emelkedő trend volt jellemző. A növekedés üteme 2008-ig ingadozó volt, majd ezt követően csökkenő tendenciát mutat. A napkollektor-kapacitás döntő többsége Kínában (289,5 GWth) és Európában (47,5 GWth) található, együttes részarányuk 82,1%. Az 1000 lakosra jutó fajlagos napenergia kapacitás terén Ausztria, Ciprus és Izrael a vezető országok, a globális piacot meghatározó Kína a hetedik helyen áll, amelyet Németország követ. Ez azért is figyelemreméltó adat, mert Magyarország napsugárzási adottságai jobbak, mint a napkollektoros rendszerek megvalósításában Európában élen járó Németországgé, Ausztriáé vagy Lengyelországgé. Ennek okát az előadó a hazai pályázatok kiszámíthatatlanságában látja. A napenergia hasznosítás feladatai közül legfontosabb az energiatárolás megoldása.

* * * * *

FINTA JÓZSEF

az MTA rendes tagja

**Tudatos városfejlesztés,
avagy egyedi beruházások
sora gazdagítja Budapestet
a közeljövőben?**

1808-ban alakult meg a Szépítő Bizottmány, amely 1857-ig biztosította az új építkezések városrendezési szempontból átgondolt jellegét és a stílusjegységet, ezzel elősegítette, hogy a klasszicizmus uralkodó stílussá vált Pesten. A bizottmány munkájának köszönhetően olyan város épült, amelyik minden európai összehasonlítást kibír. Most is nagyon sok jó törekvés van arra, hogy a város fejlődjön, de sajnos ezek nem állnak úgy egységgé, mint korábban. Igazából az építészeti elvárásokat mindig az adott társadalom, nemzet, az adott kul-

túra határozza meg, és ez a megfogalmazás ma nagyon zavaros.

Az előadó beszélt a Vár fejlesztésének terveiről. Említette, hogy kiírtak egy pályázatot a Citadellára is. Hangsúlyozta, nagyon oda kell figyelni, hogy a Vár, a Citadella és a Parlament hármasságát ne bontsa meg semmi. Problémát jelenthet az elkövetkezőkben a Vár funkcióváltása. Ide Európa legszebb kulturális központját lehetett volna kialakítani, ehelyett beköltözik 4 minisztérium.

A másik nagy kihívás a Liget Projekt. Ha a múzeumok nem állnak össze egy vizuális egységgé, helyismerettel nem rendelkezőknek nehezen lehet majd őket megtalálni. A tervek kétségkívül grandiózusak.

A belvárosi fejlesztési tervek között a Szervita téri kiemelkedő. A tér és környéke Budapest meghatározó térstruktúrájával rendelkezik. Izgalmas a magas házak kérdése. A városképnek horizontálisan és vertikálisan is tervezettnek kell lenni. Érdekes a pályaudvarok jövője. Felmerült például a Déli-pályaudvar megszüntetése, de ez sokak ellenérzését váltotta ki.

A város fejlődésének iránya mindenképpen a Rákóczi hídtól déli irányban terjedhet. Erre már több terv is készült.

BALÁZS GERGELY

a Siemens Zrt. kutatás-fejlesztés-
vezetője

**Villamos hajtásrendszerek
fejlesztése kisrepülőgépek
számára**

Az előadó először a céget ismertette, melynek keretében elmondta, hogy a Siemens Zrt. 2500 körüli alkalmazott dolgozik a hazai 2 gyáregységben. A kollégák a budapesti gyáregységen kívül Kecskeméten és Győrben is jelen vannak a gépjárműgyártás kutatás-fejlesztési csapatban. A Gizella utcában egy multidiszciplináris társaság jött össze, de a fő foglalkozásuk fókuszában a teljesítményelektronika áll. Ezt kiegészítendő foglalkoznak energiatároló rendszerekkel, villamos hajtásrendszerekkel. Ezekbe ágyazódik bele szervesen a hardverter-

vezés, modellezés és szimuláció illetve a gépészeti tervezés. 3 fő irányt és tevékenységet tudnak megkülönböztetni. Ezek a termékfejlesztés, az új technológiák iránya illetve egy Siemenses csapattal való együttműködés villamos autó kifejlesztésére. Több felsőoktatási intézménnyel dolgoznak együtt. Fő partnerek a BME. Az Automatizálási, a Villamosenergetikai, a Gépészeti, a Polimertechnikai Tanszékkel dolgoztak, dolgoznak együtt.

Budapest felelős a kisgépes hajtásrendszerek, az akkumulátoros hajtásrendszerek fejlesztéséért. A kisgépeken keresztül van lehetőség arra, hogy a technológiát elterjesszék. A legnagyobb kihívás az volt, hogy a tervezési és szimulációs feladatok után, egy emberek szállítására is alkalmas és biztonságos gépet építhessenek. Az ő feladatuk volt a motortartó egység gépészeti kialakítása illetve ezek különböző szimulációi, tesztelése. Szintén ők fejlesztették a jármű segédüzemű rendszerét, kommunikációs berendezéseit, ezek integrálását a repülőgépbe. Ők tervezték a műszerfalat, az akkumulátor töltőberendezést. Az invertert kivéve a hajtásrendszer minden elemét Magyarországon gyártották.

* * * * *

FRANK PÉTER

a Knorr-Bremse Kft. kutatás-fejlesztés-
vezetője

Autonóm funkciók haszonjárművek számára

Az előadó ismertette, hogy a Knorr-Bremse haszonjármű rendszerek ágazatában a teherautók fékrendszereivel és egyéb vezérlőrendszereivel foglalkoznak.

Az elsődleges szempont a kutatás-fejlesztés során a biztonság garantálása, az üzemanyag megtakarítás, hiszen nemcsak a motorműködés optimalizálásával, a valódi üzemidő teljes kihasználásával, de a fékrendszerek hatékony üzemeltetésével is megtakarítható üzemanyag, csökkenthető az emisszió. A tervezőknek a TCO (Total Cost of Ownership) csökkentése a cél,

mivel a közúti árufuvarozás mértéke folyamatosan növekszik.

Olyan járművet fejlesztenek, mely képes sofőr nélküli autonóm manőverezésre. Egy zárt telephelyen belül az ott esedékes parkolási és manőverezési feladatokat képes a jármű elvégezni sofőr nélkül. Szinteken kategorizálja a szabvány a közúti járművek autonóm funkcióit. Az 1-es szinten az irányítás a longitudinális vagy laterális dimenzióját valamiféle automatika végzi (pl. tempomat, automata vészfékező rendszer). A következő lépés, amikor már mindkét funkciót egyszerre tudja a rendszer ellátni, de sofőrnek folyamatosan jelen kell lenni, és a felelősség a manőverekkel kapcsolatban az övé, ha szükséges, felül kell bírálnia az automatika döntéseit. A sofőr felelősségének átvétele a 3. szinttől történik. Ennek a szintnek a működtetése közutakon ma még törvényileg nem lehetséges. Ezek olyan rendszerek, melyek képesek felismerni a saját korlátaikat, és időben jelzik a sofőrnek, amikor vissza kell venni a felelősséget. Ezeknek a funkcióknak képeseknek kell lenni arra, hogy ha a sofőr figyelmeztetés ellenére nem veszi vissza az irányítást, akkor a járműnek el kell tudni érni egy „safe state” állapotot. A 4-es szinten már a sofőrré sincs szükség. Az 5. szint „full automation”, ahol már nemcsak nincs szükség sofőrre, de ha lenne, sem tudná átvenni az irányítást.

* * * * *

FALK GYÖRGY

a Varinex Zrt. igazgatója
címzetes egyetemi docens

**A 3D nyomtatás, mint az
interdiszciplináris tudás
megtestesülése**

Az előadó először ismertette, hogy a 3D-s nyomtatás elvét úgy kell elképzelni, mint egy gúlát, amit át kell alakítani háromszögelt modellé. Ezt a modellt lehet nagyon jól, a gúla alapsíkjával párhuzamos síkokkal metszeni. A háromszögek befogói és átfogói mindig metszésbe hozhatók. Ha ez megtörténik, akkor előállítható egy szeletelt modell, amit egy erre alkalmas szerkezettel egymásra kell nyomtatni. Minél vékonyabbak ezek a szeletek, annál kevésbé lesz szögletes a modell, ami elkészül.

A 3D nyomtatás CAD független eljárás. Hamar felismerték,

hogy a 3D nyomtatás nagy lehetőség, hiszen szinte mindent ki lehet nyomtatni. A növekedés hajtóereje az ún. Additive Manufacturing. A fejlődés alapköveit jelentő technológiák: a szelektív lézer szinterezés. Ezen belül poliamid port és a fémport felhasználó eljárásokat alkalmaznak. Ennek során egy mechanizmus húz egy réteg poliamid port, és a korábban említett gúla adott szeletében az anyagot a lézer összeolvasztja. Mindez levegőtől elzárt térben, nitrogén védőgázban történik.

Az eljárással olyan műanyag alkatrészek keletkeznek, amiket egyébként csak fröccsöntéssel lehetne megcsinálni, amihez szerszám szükséges. A cég foglalkozik fémporos DMLS kutatással is. Ennek során nemcsak gyártják az anyagokat, hanem különböző terheléseknek is kiteszik. Új fémeket is fejlesztenek. Ma már több anyagot is le tudnak gyártani egy alkatrészen belül. Ez azt jelenti, hogy egy rétegen belül több anyagot – keményet, rugalmast –, 350 000 színárnyalatban tudnak egyszerre kezelni.

A BME-vel közösen nyertek egy pályázatot, melynek köszönhetően lesz az egyetemen egy kis munkaterület, fém lézer szinterezésű gép, amelyen 3-4 féle fémporral fognak nekiindulni a kísérleteknek a gyártástechnológiák kifejlesztésére.

KRÄHLING JÁNOS

a műszaki tudományok kandidátusa

Kihelyezett ülés a Pannonhalmi Apátságban

Az apátság története

A Pannonhalmi Bencés Főapátságot Géza fejedelem 996-ban alapította.

Az 1003 körül felszentelt templom az első évszázadok során többször is leégett. A ma álló épülettel jelentős részben azonos templomot 1224-ben szentelték fel, a monostor Uros apát vezetésével sikeresen ellenállt a tatár támadásnak. A török háborúk idején az apátság gyors hanyatlásnak indult, 1586-ban az utolsó szerzetesek is elhagyták, a monostor közel fél évszázadon keresztül végvárként működött, a szerzetesi élet szünetelt. III. Ferdinánd engedélyével Pálffy Mátyás indította

újra az apátság életét a 17. század derekán. A Pannonhalmára visszatérő bencések a 18. század elejére felújították a monostort, majd a rend történetének egyik legjelentősebb vezetője, Sajghó Benedek fél évszázados apátsága alatt új barokk kolostorszárnyak építésébe kezdtek. A munkálatok II. József uralkodása idején akadtak meg.

Az előadó előadásában összefoglalta a Pannonhalmi Bencés Főapátságra vonatkozó legutóbbi kutatásokat, és ezek alapján felvázolta az épületegyüttes építéstörténetét a 20. századig. Előadásának kiemelt részét képezte a pannonhalmi első, második és harmadik építési periódusnak, valamint a Mátyás-kornak az elemzése. Ismertette azokat a kutatási kérdéseket és koncepciókat, valamint a régészek és művészet-történészek által elvégzett építéstörténeti kutatásokat, amelyek az utóbbi évtizedekben jelentősen árnyalták az együttesről alkotott képünket. Előadásában annak a kérdésnek az árnyalására törekedett, hogy mennyiben meghatározó Pannonhalma vonatkozásában a ciszterci építészet hatása, és ez hogyan jelenik meg a közelmúlt helyreállítási koncepciójában.

A 19. századi bővítés bemutatásakor a könyvtár épületét emelte ki, amely korszerűségével kiemelkedett a korszak hasonló funkciójú épületei közül.

* * * * *

VUKOSZAVLYEV ZORÁN

PhD

Kortárs építészet Pannonhalmán

A pannonhalmi bazilika épületegyüttesének felújítása a millenium környékére fejeződött be. Az archaikus egység mai továbbvitele az energia-gazdálkodásban is megjelenik. Legtökéletesebb megfelelője ennek a biomassza-fűtőmű, a tetején található napcellák pedig biztosítják az elektromos fogyasztás egy részét.

A legmarkánsabb modern építészeti állásfoglalás a bejárati épület. A kőburkolatos, téglá formájú épülettesten közvetlenül táruul fel a keresztmotívum, mely megvilágítja az épületbelsőben haladó lépcsőt.

A bejárati épület lábánál valósult meg az étterem. Egy földdel borított vastag vasbeton lemez alá rejtették a térszíni parkolót. Az üveg dobozból gyönyörű látvány tárul fel a környező tájra.

Az ezredforduló utáni építkezések sorát a borászat nyitotta meg. A fenti présházat hosszú kürtő köti össze a hegy gyomrában lévő pincék és a palackozóüzem szolid épületével.

Két épület látogatóközponttá alakításával a szerzetesek gyógyítási kultúrája is megismerhetővé válik, a levendula-lepárló pedig egy működő gazdaság életébe enged betekinteni.

A domb túoldalát zárják a zarándokházak, amelyek hagyományos parasztházak formáját idéző, nyeregvetős épületek. A zarándokházak mellett áll egy kis kápolna.

A léptékében kicsinek tűnő, de legjelentősebb változtatás a bazilikában történt: a szószerk elbontása, a bútorzat egészének kicserélése, az emelt szinten lévő baldachin elmozdítása, a színesüveg-ablakok cseréje. A liturgikus térelemek (bejárati ajtó feletti félkör ablak, a keresztelőkút, az oltárasztal, az ambó, a hatalmas körablak az egykori szentély zárófalán) egységes építészeti megjelenést tár a használók és turista-látogatók elé.

Az egykori olasz internátus gimnáziumi kis tornaterme helyén konferencia-előadó létesült. Nem csak a várdombon, hanem a településen is folynak a fejlesztések: a majorság épülete mint egyházművészeti kiállítóter és rendezvényter már elkészült, legújabb szárnya már a komplexebb vendéglátást is biztosítani tudja. A tervek között szerepel egy ötcillagos szálloda építése.

* * * * *

JÓZSA JÁNOS

az MTA levelező tagja
a Program Irányító Testület elnöke

Nemzeti Víztudományi Program: előkészítés, kiemelt témák, végrehajtási tervek

A program keretében először egy elvi koncepció készült a magyar víztudományi kutatások fellendítéséről és a nemzetközi kutatásokkal való összehangolásukról, a kormányzati vízstratégiai tervhez való illesztésükről. A cél a hazai vízkészlet megőrzése, vizeink jó ökológiai és vízminőségi állapotának fenntartása, a Duna vízgyűjtő területének kutatóit és műhelyeit, valamint a vízhez kapcsolódó kutatási területeket összekötő hálózat kialakítása.

A program második lépéseként a szakemberek felméri a víz és a környezet tárgykörben eredményesen végezhető kutatások lehetséges tematikáját és azok szervezeti hátterét.

A programot az MTA Ökológiai Kutatóközpont (MTA ÖK) keretében létesült Víztudományi Koordinációs Csoport dolgozza ki. Szintén e csoport feladata a víztudományi kutatóhálózat fokozatos kiépítése és országos koordinációja. A testület egy angol nyelvű, interdiszciplináris szemléletű összkepet (review) szerkesztett Water in Hungary címmel, amely átfogó képet ad a jelenlegi magyarországi vízhelyzetről. A tanulmány alapján az MTA bekapcsolódik az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) nemzetközi víztudományi kutatásaiba.

A koordinációs csoportban eddig 14-en dolgoznak. A fiatal, 30-40 éves kutatókat úgy válogatta össze az irányító testület, hogy szakterületük lefedje a víztudomány különböző ágazatait: felszíni és felszín alatti vizek, klímaváltozás, árvizek, meteorológia, turizmus, közgazdaságtan, vízjog stb.

KITÜNTETÉSEK, ELISMERÉSEK

2011.

Stépan Gábor
Istvánfy Gyula
Somlyódy László
Arató Péter
Büki Gergely
Lantos Béla

Demetrovics János
Gordos Géza
Kurutzné Kovács Márta
Németh Géza – Olasz Gábor
Ginsztler János
Harsányi Gábor
Imre Sándor
Józsa János
Józsa János, Krámer Tamás
Verő Balázs

Széchenyi díj
Széchenyi díj
Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje
Magyar Köztársaság Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje
Eötvös József Koszorú
Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje
Simonyi Károly mérnöki díj
Akadémiai Könyv Nívódíj
a Magyar Mérnökakadémia elnöke lett
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Környezetünkért Emlékplakett
Vitalis Sándor Szakirodalmi Nívódíj
Magyar Anyagtudományi Egyesület díja

2012.

Arató Péter
Michelberger Pál
Bitó János
Kollár István
Tánczos Lászlóné
Vajk István
Józsa János
Reményi Károly
Harsányi Gábor
Sánta Hunor
Rónaföldi Arnold
Megyeri Jenő
Pápai István
Nagy András
Ginsztler János
Monostori László

Stépan Gábor
Czigány Tibor

Czigány Tibor

Balázs György
Katona Tamás János

Benyó Zoltán
Kovács József Gábor
Mészáros László
Ronkay Ferenc György

Széchenyi-díj,
Magyar Érdemrend Középkereszt csillaggal kitüntetés
Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje
Akadémiai Díj
Akadémiai Könyv Nívódíj
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
2013. évre a Mérnökakadémiák Világszövetsége elnökének választották.
CIRP elnökének választották
Flamand Tudományos akadémia tagja lett
Szilárd Leó Professzori Ösztöndíj
Ipolyi Arnold-díjat
Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíj
Ipolyi Arnold-díj
Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíj
Budapest díszpolgára
Somos Alapítvány – a Védelmi és Biztonsági Oktatásért és Kutatásért-Díj
MVM Gábor Dénes Energetikai Nemzeti Díj
IFAC TC 8.2 Order Merit Díj
Bolyai Kutatási Ösztöndíj
Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj
Magyary Zoltán Posztoktori Ösztöndíj

2013.

Bokor József
Finta József
Kozák Imre
Palkovics László
Döbröczeni Ádám
Kamondi László
Farkas István
Jolánkai Géza
Jereb László
Bányász Csilla
Kulcsár Béla

Magyar Érdemrend Középkeresztje
Magyar Érdemrend Középkeresztje
Magyar Érdemrend Középkeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje
Magyar Érdemrend Tisztikeresztje, Megyei Prima-Díj Győr-Moson-Sopron megye
Magyar Érdemrend Lovagkeresztje
Magyar Érdemrend Lovagkeresztje

Váradi Károly
Zombory László
Balázs György
Jobbágy Ákos
Halász Gábor
Gyulai József

Ginsztler János
Arató Péter
Kurutzné Kovács Márta
Somlyódy László
Stépán Gábor

Monostori László

Pap László
Györfi László
Bachmann Bálint
Hegedűs István
Bachmann Zoltán
Becker Gábor
M. Csizmadia Béla
Farkas József

Nováky Béla

Váncza József

Bárány Tamás
Czvikovszky Tibor
Csanádyne Bodoky Ágnes
Öllös Géza
Krámer Tamás
Szirmay Kalos László
Buttyán Levente
Henk Tamás
Németh Géza
Krámer Tamás
Sallai Gyula
Szabó Csaba

Magyar Érdemrend Lovagkeresztje
Eötvös József koszorú
Akadémiai Könyvnívódíj
Akadémiai díj
Akadémiai díj
Honoris Causa Jedlik Ányos-díj
Máriás Antal emlékérem
Gyulai József Természettudományos Műhely átadása
GPK Életműdíj
Mestertanári kitüntetés
Budapest Díszpolgára
Klímaklub tudományos tanácsadó testülete Életműdíj elismerése, Hélios kitüntetés
European Research Council (ERC) Advanced Grant pályázatának első hazai nyertese a műszaki tudományok területén, az Academia Europaea tagja
Koppenhágai közgyűlésén az International Academy for Production Engineering (CIRP) elnökévé választotta
Engineering and Technological Sciences (ENGITECH) Scientific Committee of Science Europe tagság Horizon 2020 Advisory Group for “Leadership in Enabling Advanced Manufacturing and Processing” (LEIT-NMP) tagság
Puskás Tivadar-Díj
OTDT Mestertanár Aranyérem
Ybl-díj
Széchenyi-díj, József Nádor Emlékérem
Prima Primissima díj
Alpár Ignác-Díj
Mestertanár Aranyérem
Emléklap a 2013. évi rendkívüli dunai árvízvédekezésben végzett áldozatos munkáért és helytállásért
Emléklap a 2013. évi rendkívüli dunai árvízvédekezésben végzett áldozatos munkáért és helytállásért
Production Systems and Organizations Scientific-Technical Committee alelnökének választották meg
MTA Bolyai Plakett
Magyar Műanyagipari Szövetség Innovációs Díja
MAE Díj
Vásárhelyi Pál-díj
Mestertanár Aranyérem
NJSZT Kalmár László díja, Pro Progressio Innovációs díj
Puskás Tivadar Díj (HTE), Pro Progressio Alapítvány Innovációs Díj
Pro Facultate (BME VIK)
Mestertanár Aranyérem
Mestertanár Aranyérem
Ipolyi Arnold- Díj
Puskás Tivadar- Díj

2014.

Roósz András
Balogh Balázs
Tarnai Tibor
Gadó János
Verő Balázs
Szöllösi-Nagy András
Kamondi László
Döbröczi Ádám
Benyó Zoltán
Kövesné Gilicze Éva
Sitkei György
Harsányi Gábor
Ábrahám György
Szabó Szilárd
Szabó Csaba Attila
Dévényi László
Penninger Antal
Mátyási Gyula
Mentsik Győző
Fried Miklós

Széchenyi-díj
Széchenyi-díj
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Ezüst érdemkeresztje
Magyar Ezüst érdemkeresztje
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj

Gáspár Péter
Jászberényi Attila
Mezei István
Virág István
Dusza János
Solymosi János
Haidegger Tamás
Szikla Zoltán
Karger-Kocsis József
Augusztinovicz Gusztáv Fülöp
Tánczos Lászlóné
Gyulai József

Bachmann Zoltán
Sallai Gyula
Kóczy T. László

Magyar Gábor
Heszberger Zalán
Gáspár Zsolt
Fejérdy Tamás
Winkler Barnabás
Pálffy Sándor
Kovács László

Bakonyi Péter
Ijjas István
Ginsztler János
Dévényi László
Mátyási Gyula
Artinger István
Szabó Péter János

Akadémiai Díj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj
Sipos István-díj
REM7 konferenciasorozat emlékérmé
REM ezüst emlékérem
Prima Primissima
Kalmár László-díj
Elismerő Oklevél Dr. Hajah Zohrah Binti Haji Sulaimantól,
a Brunei Műszaki Egyetem rektorától
Elismerő Oklevél - IEEE 7th International Conference on Humanoid,
Nanotechnology, Information Technology, Communication and Control,
Environment, and Management (HNICEM 2014)
Puskás Tivadar Díj
Puskás Tivadar Díj
József Nádor Emlékérm
Rados Jenő-emlékérem
Forster Gyula-díj
Prima Primissa
Pro Universitate kitüntetés az Óbudai Egyetemtől
Dr. Honoris Causa az Ufa State Aviation Technical University-től
Vásárhelyi Pál-díj
Vásárhelyi Pál-díj
Terplán Zénó Díj
Apáczai Csere János Díj
Magyar Gépészmérnökért Díj
BME Gépészmérnöki Kar Életműdíj
MTA Bolyai Emlékplakett

2015.

Bársony István
Kollár László
Inzelt Péter Sándor
Dulácska Endre
Kékesi Tamás
Gácsi Zoltán
Gróf Gyula
Becker Gábor
Kullmann László
Nováky Béla
Hős Csaba János
Szalay Tibor
Gáspár László
Winkler Gábor
Vajda György
Cságoly Ferenc
Kirilly Kálmán
Szabó András
Vince Tamás
Stépan Gábor
Somlyódy László
Józsa János

Monostori László

Ginsztler János
Charaf Hassan

Széchenyi-díj
Széchenyi-díj
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend középkeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Eötvös koszorú
Akadémiai Díj
Akadémiai Kiadói Nívódíj
Akadémiai Kiadói Nívódíj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Thomas K. Caughey Dynamics-díj (ASME), Príma-díj
Dunbar-díj
Kinevezték a BME rektorának
Szabó András-érem (Belügyminisztérium, Belügyi Tudományos Tanács)
Vitalis Sándor szakirodalmi nívódíj (Magyar Hidrológiai Társaság)
az acatech (Deutsche Akademie der Technikwissenschaften, National Academy
of Science and Engineering) Közgyűlése, az Elnökség javaslatára tagjává választotta
József Nádor Emlékérem, In memoriam Gábor Dénes-díj
Gábor Dénes-díj

Tóth János
Vas László Mihály
Mészáros László
Buttyán Levente
Henk Tamás
Sallai Gyula
Sztrik János
Tapolcai János
Vicsi Klára
Dulácska Endre
Hacki Tamás
Buna Béla

Kerencsenné Rencz Márta
Kuczmann Miklós
Pálffy Sándor
Pazár Béla
Magyar Zoltán
Szalay Zsuzsa
Kékesi Tamás
Palotás Árpád Bence

Monostori László
Csurgay Árpád István
Dudás Illés
Katona Tamás János
Korondi Péter
Pataricza András
Charaf Hassan
Bars Ruth
Iványi Miklósné
Kovács József Gábor
Winkler Barnabás
Nagy Gergely
Verő Balázs
Rónai Péter
Sághi Balázs
Szórádi Ervin
Erdős Ferenc Gábor
Szabó Csaba Attila
Józsa János
Szabó László-Váradai Károly
Gyulai József
Szalay Tibor
Benyó Balázs
Várady Tamás
Vukosavljev Zorán
Kovács József Gábor
Szekrényes András
Berceli Tibor
Györfi László
Imre Sándor
Hirschberg Jenő
Kóczy T. László
Poor Gábor
Németh Géza
Buna Béla
Kuczmann Miklós

Battistig Gábor
Imre Sándor
Roósz András

Baross Gábor díj
Pro Progressio Alapítvány Oktatói Díj
Bolyai János Kutatási Ösztöndíj
NJSZT Kalmár László Díj, BME VIK Dékáni Dicséret
BME VIK Dékáni Dicséret
József Nádor Emlékérem, HTE Pollák-Virág Díj
HTE Pollák-Virág Díj
OTDK Mestertanári Aranyérem
Apáczai Csere János Díj
Szentkirályi díj
Pro Cultura Hungarica díj
az International Institute of Acoustics and Vibration (IIAV) tagjai
az igazgatói hely egyikére választották
Allan Kraus Thermal Management Medal
Mestertanár Aranyérem
Weber Antal-díj
Európa Nostra-díj
REHVA Szakmai díj
Bolyai Kutatási ösztöndíj
Mestertanár
Mestertanár

2016.

Széchenyi-díj
Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend tisztikeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Magyar Érdemrend lovagkeresztje, Forster díj
Eötvös koszorú
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Mikó Imre-díj
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj
Gábor Dénes Életműdíj
Gábor Dénes- díj
Akadémiai Díj (megosztott)
Erdélyi Múzeum Egyesület Mikó Imre emléklap
Gillemot-díj
Pro Progressio Innovációs díj
Solid Modelling Association beválasztotta a Solid Modelling Pineer-ek társaságába
Thököly Száva díj
MTA Bolyai-Plakett
MTA Bolyai-Plakett
IEEE Carrier Award, Életműdíj, az IEEE legmagasabb kitüntetése
Pro Facultate, BME VIK
HTE Pollák-Virág Díj
Európai Foniátriai Unió tiszteleti tagjává választotta.
„Certificate of Appreciation”
a Dunaújvárosi Egyetem rektorától Alkalmazott Tudományért díszoklevelet kapott
HTE Arany jelvénye kitüntetés, HTE Pollák-Virág-díj
az International Institute of Acoustics and Vibration (IIAV) tiszteletbeli taggá választotta.
MTA VEAB „Az Év Kutatója” díj

2017.

Magyar Érdemrend lovagkeresztje
Akadémiai Díj
Erdélyi Múzeum Egyesület Mikó Imre emléklap

